

ЗМІСТ

Звернення голови адміністративної ради Фонду.....	3
Звернення директора-розпорядника Фонду.....	5
1. Система гарантування вкладів фізичних осіб в Україні	
Історична довідка	7
Повноваження системи гарантування вкладів фізичних осіб.....	7
Огляд банківської системи у 2010 році.....	7
Досягнення та основні показники діяльності Фонду.....	8
Ключові події в діяльності Фонду.....	10
Співпраця з Національним банком України.....	12
Організаційна структура Фонду	13
Інформаційні технології	16
2. Управління фінансами Фонду	
Формування та використання фінансових ресурсів Фонду.....	18
Інвестиційна діяльність.....	20
Фінансова звітність Фонду.....	21
3. Моніторингові та контрольні функції Фонду	
Участь банків у Фонді.....	22
Аналіз тенденцій розвитку вкладних операцій.....	23
Аналіз фінансового стану учасників (тимчасових учасників) Фонду.....	25
Контрольні функції.....	28
4. Відшкодування коштів за вкладами	
Порядок відшкодування коштів за вкладами.....	30
Виплати у 2010 році.....	31
Погашення кредиторських вимог Фонду ліквідаторами.....	34
5. Зв'язки з громадськістю та міжнародна діяльність	
Зв'язки з громадськістю.....	36
Міжнародна діяльність.....	38
6. Реформування системи гарантування вкладів фізичних осіб	
Розвиток інформаційних технологій Фонду.....	39
Процес трансформації Фонду.....	40
Додаток 1. Звіт незалежного аудитора	42
Додаток 2. Баланс на 31 грудня 2010 р.	43
Додаток 3. Звіт про фінансові результати за 2010 рік	46

Звернення Голови адміністративної ради Фонду

Останні роки для банківської системи України були справжнім випробуванням на міцність, і вона його успішно витримала. Урядом та Національним банком України були впроваджені першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи, які були ефективно підкріплені діями Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Насамперед, розмір гарантованої суми відшкодування було піднято до рівня 150 000 грн. та рішенням адміністративної ради Фонду збережено на цьому рівні і в подальшому. З моменту заснування Фонду до теперішнього часу розмір відшкодування за вкладом було збільшено в 300 разів.

Українська система гарантування вкладів фізичних осіб є результатом загальнодержавних процесів та тенденцій розвитку банківської системи, для досягнення якого Національний банк України доклав чи не найбільших зусиль. В рамках співпраці з Національним банком України, Фонд, як учасник системи фінансової безпеки країни, зміцнює довіру до банківської системи, забезпечує підтримку її стійкості, сприяє мобілізації заощаджень, що важливо для накопичення ресурсної бази та здійснення реальних інвестицій в економіку України. Ефективна діяльність Фонду стала одним із вагомих факторів приросту коштів населення в банках. З 2000р. кількість вкладників в учасниках (тимчасових учасниках) Фонду зросла у 7,1 разу та на сьогодні становить 32,6 млн. осіб. Відповідно, сума вкладів фізичних осіб зросла у 68,7 разу і склала 254,2 млрд.грн.

2010 рік був важким для банківської системи України: до 29 учасників Фонду були застосовані заходи впливу з боку НБУ, у 17 з них була введена тимчасова адміністрація, 9 банків було примусово ліквідовано та розпочата процедура відшкодування вкладів з боку Фонду.

У 2010 році Фонд започаткував один з найважливіших етапів свого розвитку – підготовку до трансформації системи гарантування вкладів фізичних осіб, відповідно до завдань, визначених Програмою економічних реформ на 2010-2014рр. Насамперед, реформа передбачає чітке визначення понять «проблемний банк» і «неплатоспроможний банк» на основі кількісних і якісних критеріїв, а також, надання Фонду повноважень по виведенню неплатоспроможних банків з ринку шляхом набуття Фондом статусу тимчасового адміністратора та ліквідатора банку, що має на меті удосконалення процесу роботи з проблемними банками, оптимізацію витрат Фонду, підвищення захисту прав всіх кредиторів банків.

Для здійснення ефективної трансформації Фонд продовжує вивчати та впроваджувати кращі досягнення світової практики у вітчизняну систему гарантування

вкладів фізичних осіб через співпрацю з іноземними колегами та експертами Світового банку, Міжнародної асоціації страховиків депозитів, Європейського форуму страховиків депозитів тощо.

2011 рік буде ювілейним для Фонду – десята річниця прийняття Закону України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб», і я впевнений, що результати багаторічної діяльності будуть надійним фундаментом для подальшого розвитку української системи гарантування вкладів фізичних осіб.

З повагою,

Ігор Соркін

Голова адміністративної ради

Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Заступник Голови Правління

Національного банку України

Звернення директора-розпорядника Фонду

Я радий представити до Вашої уваги Річний звіт Фонду гарантування вкладів фізичних осіб за 2010 рік.

Боротьба з глобальною фінансовою кризою і прийняття державних заходів щодо стабілізації економіки та захисту найбільш вразливих верств населення стали основними пріоритетами минулого року в багатьох країнах, у тому числі в Україні. Міжнародною практикою неодноразово підтверджено, що в періоди економічних криз роль системи гарантування вкладів значно зростає. Виконуючи свою основну місію щодо захисту інтересів вкладників у разі ліквідації банку, вона підтримує довіру кредиторів і сприяє розвитку банківської системи.

Саме для підвищення довіри населення до вітчизняної банківської системи в період фінансової нестабільності було прийнято низку заходів, основним з яких можна назвати рішення адміністративної ради Фонду від 17 листопада 2010 року про збереження розміру гарантованої суми відшкодування на рівні 150 тис. грн. За такого розміру покриття на сьогоднішній день Фонд гарантує 99,3% вкладів населення.

З урахуванням 9 банків, в яких Національним банком України було відкликано банківську ліцензію та ініційовано процедуру ліквідації безпосередньо в 2010 р., Фонд протягом звітного року виконував свої зобов'язання щодо здійснення відшкодування вкладникам 17 банків на загальну суму 2 293, 7 млн. грн.

Повноваження Фонду як державної спеціалізованої організації, яка виконує функції державного управління в сфері гарантування вкладів фізичних осіб, передбачають здійснення постійного моніторингу тенденцій ринку ресурсів та фінансового стану банків з метою виявлення ризику для вкладників. Адміністративна рада Фонду має повноваження щодо переведення учасників до категорії тимчасових учасників Фонду, що веде за собою припинення гарантій за вкладами залученими після отримання цього статусу. Такі дії спрямовані на мінімізацію ризиків та захист найменш захищених верств населення від втрати ними своїх заощаджень у разі ліквідації банків.

У 2010 році учасниками Фонду стали 3 банки, і станом на 01.01.2011 загальна кількість учасників Фонду становить 170, тимчасових учасників - 5. У порівнянні з 2009 роком сума вкладів зросла на 28,4%, і станом на 01.01.2011 склала 254,2 млрд. грн. Таким чином, діяльність системи гарантування вкладів є переконливим стимулом для населення щодо здійснення заощаджень та впевненості у надійному захисті від втрати коштів.

Фонд розуміє високу потребу громадськості в підвищенні рівня обізнаності про систему гарантування вкладів, особливо в цей складний період, і веде активну діяльність у напрямку інформування населення щодо принципів функціонування системи гарантування

вкладів та механізмів захисту населення. У зв'язку з цим, Фонд змінив формат «гарячої лінії» і проводить її на постійній основі, безкоштовно для всіх регіонів України. Також, була якісно оновлена сторінка Фонду в мережі Інтернет www.fgu.gov.ua.

2010 рік відзначився комплексною підготовкою до проведення реформ в системі гарантування вкладів в Україні, чому сприяли участь в таких міжнародних організаціях, як Міжнародна Асоціація Страховиків Депозитів та Європейський Форум Страховиків Депозитів, членом якого Фонд став у 2010 році. Міжнародна діяльність Фонду сфокусована на обміні досвідом у сфері страхування депозитів, інформацією та ідеями, що дає можливість розширювати і застосовувати нові інструменти страхування депозитів та підвищувати роль гарантування вкладів в системі фінансової безпеки країни.

У 2010 році підписано Меморандум про співпрацю між Фондом гарантування вкладів фізичних осіб та Фондом страхування ощадних депозитів Туреччини, що сприятиме координації дій, спрямованих на розвиток систем гарантування вкладів двох країн.

Особливе місце в міжнародній діяльності Фонду посідає співпраця з Федеральною корпорацією страхування депозитів (США) в рамках нещодавно підписаного Меморандуму, що, зокрема, передбачає постійний обмін інформацією та досвідом.

Фонд надзвичайно вдячний за допомогу, що надається Світовим Банком, Проектом USAID „Розвиток фінансового сектору” та Грандом Уряду Нідерландів. Співпраця з цими організаціями значною мірою сприяє належній та своєчасній підготовці Фонду до реформування системи гарантування вкладів. На даний момент система гарантування вкладів фізичних осіб в Україні знаходиться на якісно новій сходинці свого розвитку, і з урахуванням накопиченого за ці роки досвіду, має готовність ефективно виконувати покладені на неї завдання.

З повагою,
Василь Пасічник
Директор-розпорядник
Фонду гарантування
вкладів фізичних осіб

1. Система гарантування вкладів фізичних осіб в Україні

■ Історична довідка

Основною передумовою функціонування в Україні системи гарантування вкладів стала світова фінансова криза кінця 90-х років, яка виявила в Україні слабкість банківської системи з точки зору захисту прав та інтересів вкладників банків, і, насамперед, фізичних осіб. Створення у 1998 р. Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на виконання Указу Президента „Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб - вкладників комерційних банків України” (№ 996 від 10 вересня 1998 р.) мало на меті захист населення від втрати заощаджень, банківської системи України від фінансової кризи та забезпечення її стабільності і стійкості, сприяння мобілізації коштів, що важливо для накопичення ресурсів для здійснення реальних інвестицій в економіку України. Законодавчим вдосконаленням даних процесів у 2001 р. стало прийняття Верховною Радою України та підписання Президентом України Закону України “Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб”.

Фонд є державною спеціалізованою установою, яка виконує функції державного управління у сфері гарантування вкладів фізичних осіб. Основною ціллю діяльності Фонду в Україні є захист прав та інтересів фізичних осіб – вкладників банків, філій іноземних банків.

■ Повноваження системи гарантування вкладів фізичних осіб

Основними повноваженнями Фонду є:

- здійснення процедур щодо реєстрації учасників Фонду;
- акумуляція фінансових ресурсів та інвестиційна діяльність;
- встановлення для банків форм звітності та порядку їх подання;
- встановлення порядку відшкодування Фондом коштів за вкладами фізичних осіб;
- здійснення інспекторських перевірок щодо повноти і своєчасності перерахування зборів кожним банком, а також дотримання вимог Закону та нормативно-правових актів Фонду;
- аналіз тенденцій розвитку вкладних операцій та аналіз фінансового стану банків, виявлення ризиків у їх діяльності та інформування НБУ про виявлені ризики;
- переведення банків до категорії тимчасових учасників та виключення їх з Реєстру Фонду;
- здійснення виплат гарантованих сум відшкодувань у разі настання недоступності вкладів;
- видання нормативно-правових актів з питань, віднесених до його повноважень, які є обов’язковими для виконання учасниками (тимчасовими учасниками) Фонду.

■ Огляд банківської системи України у 2010 році

Станом на 01.01.2011 р. у Державному реєстрі банків було зареєстровано 194 банки. Упродовж 2010 року до нього було включено 3 банки та виключено 6 банків (4 – у зв’язку з ліквідацією та 2 – у зв’язку з реорганізацією). Ліцензії на здійснення банківських операцій, у тому числі валютних, на 01.01.2011 р. мали 176 банків. У стадії ліквідації за станом на 01.01.2011 р. перебувало 18 банків (або 9,3% від загальної кількості банків у Державному реєстрі банків).

Станом на 01.01.2011 р. активи банків склали 942,1 млрд. грн., а власний капітал банків становив 137,7 млрд. грн., зобов’язання банків склали 804,4 млрд. грн.

Протягом 2010 року доходи та витрати банків зменшились порівняно з відповідним періодом минулого року, зокрема, за рахунок скорочення кількості банків, що мають ліцензії на здійснення банківських операцій, мережі філій банків, а також, у зв'язку із загальною тенденцією до зниження вартості кредитів та депозитів (що забезпечувало переважну частку доходів та витрат банків). У 2010 році витрати банків перевищували їх доходи, як і в попередньому році, було зафіксовано від'ємний фінансовий результат діяльності банківського сектору – (-)13,0 млрд. грн. станом на 01.01.2011 р., що суттєво менше, ніж станом на 01.01.2010 р. ((-)38,5 млрд. грн.). Основні показники банківської системи України представлені у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Основні показники банківської системи України станом на 01.01.2011 р.

Кількість банків у державному реєстрі, у т. ч.	194 банки
діючі банки	176 банків
банки у стадії ліквідації	18 банків
Активи банків	942,1 млрд. грн.
Зобов'язання банків	804,4 млрд. грн.
Власний капітал банків	137,7 млрд. грн.
Фінансовий результат діяльності банківського сектору	(-)13,0 млрд. грн.
Кошти фізичних осіб ,	270,7 млрд. грн.
з них: строкові кошти фізичних осіб	206,6 млрд. грн.
Загальний обсяг кредитів,	755,0 млрд. грн.
з них: кредити фізичних осіб	186,5 млрд. грн.

■ Досягнення та основні показники діяльності Фонду

Переходячи дванадцятирічний рубіж діяльності Фонду можна зробити висновки про позитивний вплив системи гарантування вкладів та її вагомий внесок у стабільність фінансової системи країни. Так, порівняно із 1999 роком:

- чисельність вкладників у учасниках (тимчасових учасниках) Фонду зросла у 7,1 разу до 32,6 млн. осіб;
- обсяг вкладів зріс у 68,7 разів до 254,2 млрд. грн.;
- середній розмір вкладу зріс від 806 до 7802 грн.

Якщо у 2000 році за рахунок вкладів фізичних осіб формувалось 22% зобов'язань, то станом на 01.01.2011р. їх питома вага зросла до 33%, що свідчить про вагоме значення вкладів фізичних осіб в формуванні ресурсної бази банків.

З моменту заснування Фонду (1998 р.) до теперішнього часу розмір відшкодування за вкладом Фондом було збільшено в 300 разів і на сьогодні він складає 150 000 грн. (табл. 1.2.) Даний розмір гарантованої суми відшкодування значно перевищує розмір середнього вкладу (більш ніж у 19 разів), у 6,3 рази перевищує ВВП на душу населення (за 2010 рік - 23863 грн.) та захищає інтереси 99,3% вкладників. Останнє підвищення граничної суми відшкодування коштів за вкладом (до 150 000 грн.) відбулось згідно із Законом України «Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України», який втратив чинність 31 грудня 2010 року. У зв'язку з цим, 17 листопада 2010 року адміністративною радою Фонду було

прийнято рішення щодо збереження розміру відшкодування коштів за вкладами у сумі 150 000 грн., яке набуло чинності 1 січня 2011 року.

Таблиця 1.2.

Динаміка зростання гарантованої суми відшкодування

Гарантована сума	Нормативно – правовий акт
500 грн.	Указ Президента України «Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб – вкладників комерційних банків України» від 10.09.1998
1200 грн.	Закон України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» від 20.09.2001
1500 грн.	Рішення адміністративної ради Фонду від 14.11.2002
2000 грн.	Рішення адміністративної ради Фонду від 17.09.2003
3000 грн.	Рішення адміністративної ради Фонду від 22.04.2004
5000 грн.	Рішення адміністративної ради Фонду від 21.04.2005
8000 грн.	Рішення адміністративної ради Фонду від 31.01.2006
15000 грн.	Рішення адміністративної ради Фонду від 24.05.2006
25000 грн.	Рішення адміністративної ради Фонду від 14.02.2007
50000 грн.	Рішення адміністративної ради Фонду від 14.08.2007
150000 грн.	Закон України «Про першочергові запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 31.10.2008. Рішення адміністративної ради Фонду від 17.11.2010

Фінансові ресурси Фонду з 2000 року по 2010 рік зросли більше ніж у 67 разів і станом на 01.01.2011 досягли 3,4 млрд. грн. (динаміка росту фінансових ресурсів Фонду відображена на рис.1.1.).

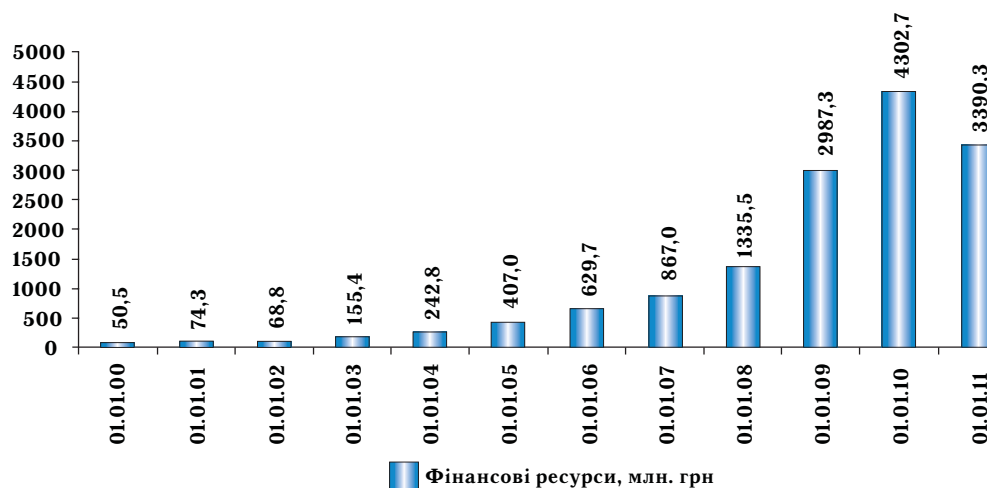

Рис. 1.1. Динаміка фінансових ресурсів Фонду

За час існування Фонду виплати гарантованих сум відшкодувань здійснювались вкладникам 26 банків, в яких відкликано банківську ліцензію. Всього в межах гарантованого розміру відшкодування отримали 348 тисяч вкладників на загальну суму більше 3,9 млрд. грн. Найбільший обсяг виплат був здійснений у період 2008 - 2010 роки - майже 3,5 млрд. грн., в тому числі, безпосередньо у 2010 році – 2,3 млрд. грн.

Динаміка виплат представлена на рис.1.2.

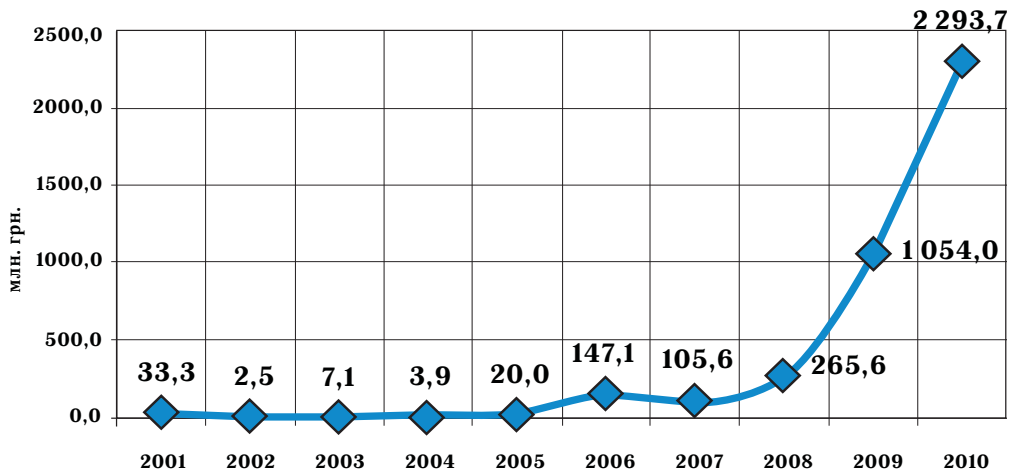

Рис.1.2. Динаміка виплат вкладникам ліквідованих банків гарантованих сум відшкодувань з 2001 по 2010 роки

Найбільша кількість ліквідованих банків, вкладникам яких Фонд здійснював відшкодування, припадала на 2006, 2007, 2009, а особливо – 2010 рік. В 2010 році виплати гарантованих сум відшкодувань здійснювалися Фондом одночасно вкладникам 17 банків (рис. 1.3.).

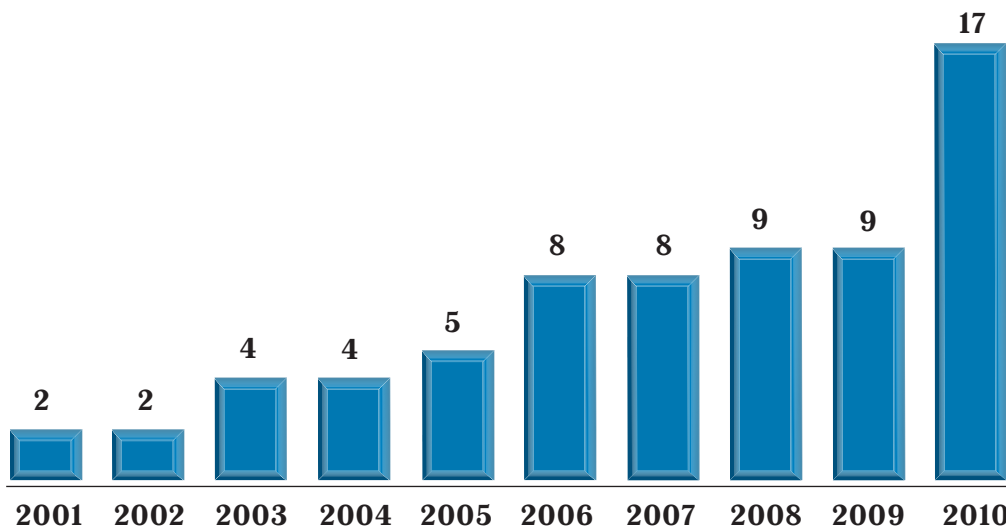

Рис. 1.3. Кількість банків, вкладникам яких Фондом здійснювалися виплати з 2001 по 2010 роки

■ Ключові події в діяльності Фонду

Рік	Подія
1998	- підписано Указ Президента України „Про заходи щодо захисту прав фізичних осіб - вкладників комерційних банків України”. Даним Указом встановлено розмір гарантованої суми відшкодування на рівні 500 грн.
1999	- затверджено Положення про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб спільною постановою КМУ та НБУ; - створена система управління Фонду: адміністративна рада та виконавча дирекція Фонду; - створена організаційна структура Фонду.

Рік	Подія
2001	<ul style="list-style-type: none"> - набрав чинності Закон України „Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб”. Цим Законом встановлено розмір гарантованої суми відшкодування на рівні 1200 грн.; - розпочато виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам КАБ „Слов’янський”; - розпочато виплати гарантованої суми відшкодування вкладниками АК АПБ „Україна”.
2002	<ul style="list-style-type: none"> - набрало чинності Положення про порядок нарахування і сплати зборів до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб; - набрало чинності Положення про порядок відшкодування Фондом гарантування вкладів фізичних осіб коштів за вкладами фізичних осіб; - набрало чинності Положення про порядок ведення Реєстру банків – учасників (тимчасових учасників) Фонду гарантування вкладів фізичних осіб; - набрало чинності Положення про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб; - набрало чинності Положення про порядок проведення перевірок банків – учасників(тимчасових учасників) Фонду гарантування вкладів фізичних осіб; - набрало чинності Положення про застосування заходів впливу до банків – учасників (тимчасових учасників) Фонду гарантування вкладів фізичних осіб; - набрало чинності Положення про порядок інформування вкладників про систему гарантування вкладів фізичних осіб в Україні; - набрала чинності Інструкція про порядок складання балансу банку – учасника (тимчасового учасника) Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – місячна форма звітності № КБФ; - набрала чинності Інструкція про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб у банках – учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – квартальна форма звітності № 1-Ф; - набрала чинності Інструкція про порядок складання звіту про вклади фізичних осіб у банках – тимчасових учасниках Фонду гарантування вкладів фізичних осіб – квартальна форма звітності № 1-ТФ; - набрала чинності Інструкція про порядок формування бази даних про вкладників – фізичних осіб у банках – учасниках (тимчасових учасниках) Фонду гарантування вкладів фізичних осіб; - набрали чинності Правила надання звітності банками – учасниками (тимчасовими учасниками) Фонду гарантування вкладів фізичних осіб; - рішенням адміністративної ради Фонду встановлено розмір гарантованої суми на рівні 1500 грн.; - Фонд став співзасновником та членом Міжнародної Асоціації Страховиків депозитів.
2003	<ul style="list-style-type: none"> - рішенням адміністративної ради Фонду встановлено розмір гарантованої суми на рівні 2000 грн.
2004	<ul style="list-style-type: none"> - набрало чинності Положення про порядок визначення банків – агентів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб; - розпочато виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам АТ „Наш Банк”, АКБ „Олбанк”, АКБ Росток банк”, АБ „Аллонж”; - рішенням адміністративної ради Фонду встановлено розмір гарантованої суми на рівні 3000 грн.

СИСТЕМА ГАРАНТУВАННЯ
ВКЛАДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ
В УКРАЇНІ

УПРАВЛІННЯ
ФІНАНСАМИ
ФОНДУ

МОНІТОРИНГОВІ
ТА КОНТРОЛЬНІ ФУНКЦІЇ
ФОНДУ

ВІДШКОДУВАННЯ КОШТІВ
ЗА ВКЛАДАМИ

ЗВ'ЯЗКИ
З ГРОМАДСЬКІСТЮ
ТА МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ
ГАРАНТУВАННЯ ВКЛАДІВ
ФІЗИЧНИХ ОСІБ

Рік	Подія
2005	- розпочато виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам АКБ „Прем'єрбанк”; - рішенням адміністративної ради Фонду встановлено розмір гарантованої суми на рівні 5000 грн.
2006	- розпочато виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам ВАТ АКБ „Гарант”, АКБ „Інтерконтинентбанк”, ТОВ „Київський універсальний банк”; - рішенням адміністративної ради Фонду встановлено розмір гарантованої суми відшкодування на рівні 8000 грн.; - рішенням адміністративної ради Фонду встановлено розмір гарантованої суми відшкодування на рівні 15000 грн.
2007	- рішенням адміністративної ради Фонду встановлено розмір гарантованої суми відшкодування на рівні 25000 грн.; - рішенням адміністративної ради Фонду встановлено розмір гарантованої суми відшкодування на рівні 50000 грн.
2008	- розпочато виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам ВАТ „Європейський банк розвитку та заощаджень”; - Законом України „Про першочергові заходи щодо запобігання негативним наслідкам фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України” встановлено розмір гарантованої суми відшкодування на рівні 150000 грн.
2009	- розпочато виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам АКБ „Східно-Європейський банк”, ВАТ „Банк регіонального розвитку”, ВАТ КБ „Національний стандарт”, АКБ „Європейський”, ВАТ „АКБ „Одеса-Банк”, ВАТ „КБ „Причорномор'я”.
2010	- рішенням адміністративної ради Фонду збережено розмір гарантованої суми відшкодування на рівні 150 000 грн.; - розпочато виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам АБ «Банк регіонального розвитку», АКБ «Східно – Європейський банк», АБ «Українська фінансова група», ТОВ «Український промисловий банк», ТОВ КБ «АРМА», АКБ «Трансбанк», ВАТ «БІГ Енергія», ВАТ «Селянський комерційний банк «Дністер», ВАТ КБ «Іпобанк», ПАТ „ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК”, ПАТ „Акціонерний банк „Синтез”; - підписано Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю між Фондом та Фондом страхування ощадних депозитів (Туреччина); - Фонд набув членства у Європейському Форумі страховиків депозитів.

■ Співпраця з Національним банком України

Фонд ефективно співпрацює із Національним банком України, іншими організаціями та установами в напрямку забезпечення послідовності та узгодженості дій щодо розвитку банківської системи. Фонд отримує та аналізує інформацію, яка надходить від Національного банку України, учасників (тимчасових учасників) Фонду з метою виявлення ризиків для вкладників банків та визначення тенденцій розвитку вкладних операцій. На виконання Закону України “Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб” Фондом спільно з НБУ розроблено перелік інформації, яка надається Національним банком України, та отримується Фондом.

Основна практична робота із проблемними банками базується на забезпеченні максимально ефективної взаємодії Фонду із Національним банком України. Фонд та НБУ інформують один одного про заходи щодо роботи з проблемними банками та координують свою політику в даній сфері.

■ Організаційна структура Фонду

Керівними органами Фонду є адміністративна рада та виконавча дирекція.

Адміністративна рада Фонду діє у складі п'яти осіб і формується шляхом делегування до її складу двох представників Кабінету Міністрів України, двох представників Національного банку України, одного представника асоціації банків.

Членами адміністративної ради Фонду є: заступник Голови Національного банку України Соркін Ігор В'ячеславович (Голова адміністративної ради Фонду), заступник Міністра економічного розвитку і торгівлі України Максjuta Анатолій Аркадійович, заступник Міністра фінансів України — керівник апарату Шевченко Юрій Іванович, Президент Асоціації українських банків Сугоняко Олександр Анатолійович, директор юридичного департаменту Національного банку України Новіков Віктор Володимирович.

Виконавчу дирекцію очолює директор-розпорядник Фонду. Членами виконавчої дирекції є: директор-розпорядник Фонду – Пасічник Василь Васильович, заступник директора-розпорядника – Гребеник Михайло Михайлович, заступник директора-розпорядника — Оленчик Андрій Ярославович, головний бухгалтер-фінансовий директор – Борса Сергій Борисович. Схема організаційної структури Фонду представлена на рисунку 1.4.

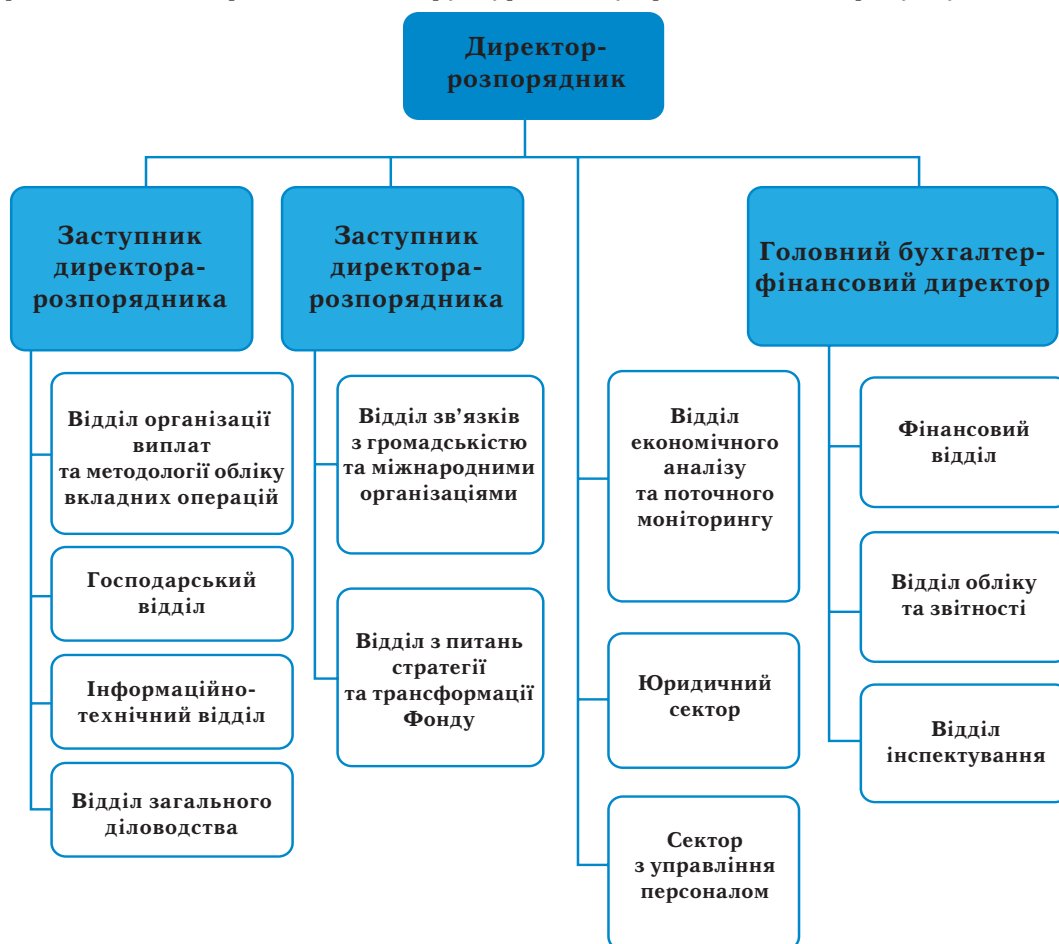

Рис. 1.4. Організаційна структура Фонду

Адміністративна рада Фонду

Соркін І. В.

Заступник Голови Національного банку України
Голова адміністративної ради Фонду

Шевченко Ю. І.

Заступник Міністра фінансів України

Максюта А. А.

Заступник Міністра економічного розвитку
і торгівлі України

Сугоняко О. А.

Президент Асоціації українських банків

Новіков В. В.

Директор юридичного департаменту
Національного банку України

Виконавча дирекція Фонду

Пасічник В. В.
Директор-розпорядник

Гребеник М. М.
Заступник
директора-розпорядника

Оленчик А. Я.
Заступник
директора-розпорядника

Борса С. Б.
Головний бухгалтер-
фінансовий директор

■ Інформаційні технології

Постійне вдосконалення систем управління, контролю та звітності, перебудова ділових процесів по відшкодуванню коштів вкладникам банків, які ліквідуються, поліпшення якості процесу виплат відшкодувань постійно супроводжуються і підкріплюються заходами по модернізації та інтеграції систем автоматизації та інформаційного забезпечення Фонду.

Інформаційні системи, які використовуються Фондом для забезпечення процесів діяльності, зображені на рисунку 1.5.:

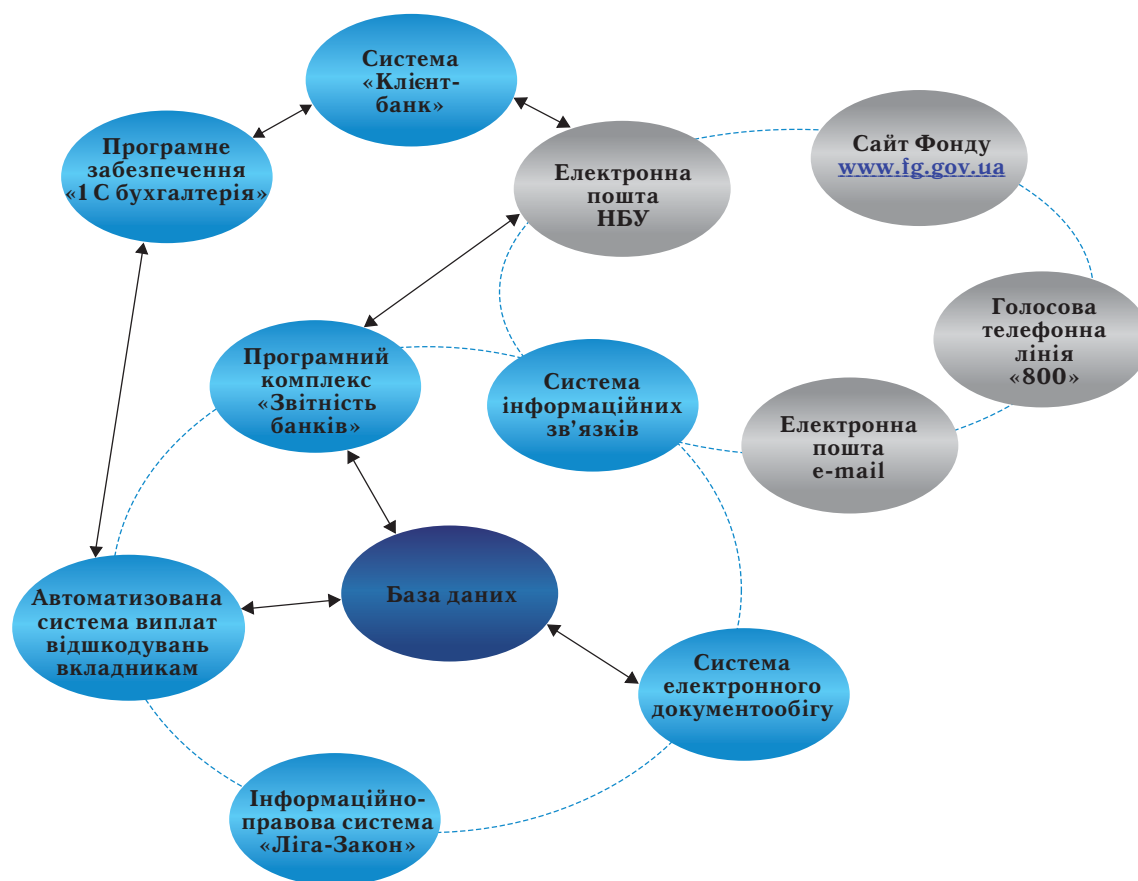

Рис. 1.5. Інформаційні системи Фонду

Для автоматизації процесів відшкодування коштів вкладникам банків, що ліквідуються, у Фонді застосовується автоматизована система виплат відшкодувань вкладникам, яка дозволяє:

- в найкоротші терміни приймати інформацію про вклади від ліквідатора банку;
- проводити автоматичну перевірку інформації про вкладників, яка надходить від ліквідатора;
- формувати та друкувати реєстри для відшкодування сум вкладникам через банк-агент;
- формувати поштові та грошові перекази з підготовкою усіх необхідних документів в автоматизованому режимі;
- проводити автоматизований прийом звітів від банку-агента про виплату відшкодувань;
- проводити одночасно виплати по декількох банках, що ліквідуються, та через декілька банків-агентів;

- автоматизувати ведення звернень вкладників;
- вести постійний моніторинг коштів по виплатах.

Автоматизовані робочі місця цього комплексу, встановлені на робочих місцях працівників Фонду, дозволяють оперативно працювати з інформацією по вкладниках та контролювати хід виплат.

Фонд має свій WEB-сайт (www.fg.gov.ua), на якому можна ознайомитися з нормативно-правовими актами Фонду, оперативною інформацією роботи Фонду, Реєстром учасників (тимчасових учасників) Фонду та ін.

Для обміну інформацією між Фондом, НБУ та банками комп'ютерна система Фонду підключена до електронної пошти НБУ.

З метою прискорення перерахування коштів від Фонду до банку-агента для виплати відшкодувань, в Фонді функціонує та супроводжується система Клієнт-банк, яка дозволяє здійснювати платежі та контролювати рахунки, відкриті Фондом в ОПЕРУ НБУ. Для ведення обліку в Фонді використовується програмне забезпечення «1С бухгалтерія».

Автоматизація проведення економічного аналізу та поточного моніторингу учасників (тимчасових учасників) Фонду супроводжується програмним комплексом «Звітність банків», який дозволяє:

Інформаційно-технічний відділ

- автоматично приймати за допомогою електронної пошти НБУ та засобів захисту НБУ звіти від учасників (тимчасових учасників) Фонду;

- перевіряти правильність складання звітів, в момент їх прийому;

- автоматично формувати та надсилати протоколи прийому звітів;

- формувати та друкувати форми та графіки для економічного аналізу та поточного моніторингу за діяльністю учасників (тимчасових учасників) Фонду.

Начальник господарського відділу

Автоматизовані робочі місця комплексу „Звітність банків”, що встановлені на робочих місцях працівників Фонду, дозволяють оперативно працювати з інформацією про діяльність учасників (тимчасових учасників) Фонду та надають можливість оперативно відслідковувати та реагувати на погіршення стану банків для захисту прав вкладників.

У Фонді використовується система електронного документообігу: введено модулі по веденню вхідної, вихідної

кореспонденції та контролю за їх виконанням.

Фондом на даний час накопичена інформація про виплати відшкодувань по 26 банкам. З метою забезпечення інформаційних завдань, які виконуються Фондом та мають тенденцію до зростання, Фонд постійно вдосконалює та розширює свою технологічну базу, що зумовлено інтеграцією в технологічні системи банків.

2. Управління фінансами Фонду

■ Формування та використання фінансових ресурсів Фонду

У 2010 році Фонд продовжував акумулювати кошти для здійснення покладених на нього завдань. Станом на 01.01.2011 року фінансові ресурси Фонду склали 3 390 347,5 тис. грн., з яких 3 200 040,0 тис. грн. інвестовано в державні цінні папери, 190 307,5 тис. грн. – кошти на поточних рахунках Фонду.

Надходження коштів до Фонду у 2010 р. відбувалось з таких джерел:

- початкові та регулярні збори учасників Фонду;
- пеня за несвоєчасне або неповне перерахування зборів до Фонду;
- доходи від інвестування коштів Фонду в державні цінні папери;
- відсотки, нараховані на залишки коштів на розрахункових рахунках Фонду, відкритих в ОПЕРУ НБУ.

Загальна сума надходжень до Фонду протягом 2010 року складала 1 336 790,3 тис. грн. У структурі надходжень найбільшу питому вагу мали регулярний збір – 71,87% та чистий дохід від інвестування коштів в державні цінні папери – 26,01% (рис. 2.1.).

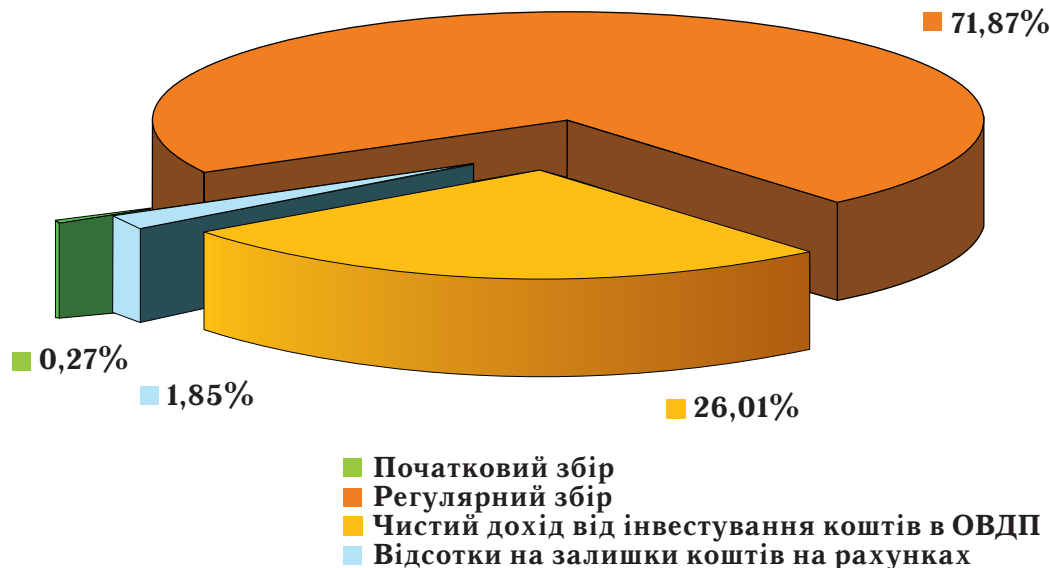

Рис. 2.1. Структура надходжень у 2010 році

В динаміці у 2010 році надходження до Фонду на 1 018 117,8 тис. грн. або 43,20% менше, ніж в попередньому році (табл.2.1.), що пов'язано з відсутністю фінансування Фонду у 2010 році за рахунок бюджетних програм.

У структурі надходжень найбільший приріст має сума сплаченої учасниками (тимчасовими учасниками) Фонду пені за несвоєчасне або неповне перерахування зборів – 270,5 тис. грн. Зростання цього показника пов'язане з виконанням учасниками Фонду у 2010 році зобов'язань по сплаті пені за минулі періоди. Зростання надходжень регулярного збору порівняно з минулим роком незначне – 41 064 тис. грн. або 4,5%.

Таблиця 2.1.

Надходження коштів до Фонду у 2010 та 2009 роках

Джерело формування коштів Фонду	2010 рік	2009 рік
	Сума, тис. грн.	Сума, тис. грн.
Початковий збір	3 150,0	6 936,7
Регулярний збір	960 746,6	919 682,6
Пеня за несвоєчасне або неповне перерахування зборів	476,6	206,1
Поповнення коштів Фонду, згідно із Законом України “Про Державний бюджет на 2009 рік”	-	1 000 000,0
Чистий дохід від інвестування коштів в ОВДП	347 656,9	396 910,9
Відсотки, нараховані на залишки коштів на розрахункових рахунках Фонду, відкритих в ОПЕРУ НБУ	24 760,2	31 171,8
Всього надходжень	1 336 790,3	2 354 908,1

У той же час, у звітному році спостерігалось скорочення надходжень початкового збору на 54,6% порівняно з 2009 роком, що пов'язано зі зменшенням кількості новостворених банків. У звітному періоді зменшився чистий дохід від інвестування коштів в ОВДП та сума відсотків, нарахована на залишки коштів на розрахункових рахунках Фонду, на 12,4% та 20,6% відповідно. Скорочення першого показника пов'язане зі зменшенням у 2010 році на 6,8 процентні пункти середньої дохідності по державних цінних паперах, скорочення другого показника викликано зменшенням коштів на поточних рахунках Фонду, в зв'язку з початком виплат відшкодувань вкладникам 11 банків, ліквідація яких розпочалась наприкінці 2009 та у 2010 роках.

Відділ обліку та звітності

Протягом 2010 року фінансові ресурси Фонду витрачались на: виплату відшкодувань вкладникам; сплату комісійної винагороди банкам-агентам; утримання Фонду в межах кошторису витрат, затвердженого адміністративною радою Фонду.

Загальна сума витрачених коштів у звітному періоді складає 2 326 264,3 тис. грн., що в 2 рази більше, ніж у 2009 році, зокрема, на виплату відшкодувань вкладникам було витрачено 2 293 689,4 тис. грн., що на 1 239 728,8 тис. грн. більше, ніж у минулому періоді.

У той же час, повернення коштів за кредиторськими вимогами Фонду за раніше виплаченими коштами складає 90 950,4 тис. грн.

■ Інвестиційна діяльність

З метою захисту від інфляційних процесів та поповнення коштів, Фонд здійснює інвестування та/або розміщення на депозитних рахунках Національного банку України тимчасово вільних коштів на принципах безпеки, ліквідності, прозорості та ефективності.

У звітному періоді розміщення коштів відбувалось відповідно Інвестиційного плану Фонду на 2010 рік, який був затверджений рішенням адміністративної ради від 15.12.2009 р. Протягом звітного року інвестування проводилось в короткострокові та середньострокові державні цінні папери України з метою прискорення терміну їх обігу. Для здійснення вчасних виплат відшкодувань вкладникам банків, ліквідація яких розпочалась протягом 2010 року, інвестиційним планом був передбачений мінімальний ліквідний резерв коштів на рахунках Фонду, який встановлювався щомісячно і коливався у межах від 1 500 до 200 млн. грн. Структура інвестицій Фонду у 2009 - 2010 роках представлена у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2.

Структура інвестицій Фонду

Показники		Всього, за рік	Короткострокові	Середньострокові	Довгострокові
Сума інвестування у 2010 р.	План	2 461 757,5	1 238 155,4	1 223 602,1	-
	Факт	2 464 506,0	1 238 155,4	1 226 350,6	-
	Середня дохідність, %	11,0	11,0	11,0	-
Сума інвестування у 2009 р.	План	2 390 857,6	2 390 857,6	-	-
	Факт	2 390 855,0	2 390 855,0	-	-
	Середня дохідність, %	17,78	17,78	-	-

Фінансовий відділ

Загальна сума інвестованих коштів Фонду у звітний період складає 2 464 506,0 тис. грн., що на 3,1% більше ніж у 2009 році. Це пов'язано зі зростанням надходжень до Фонду протягом 2008-2009 років від перерахунку перевищення доходів над витратами Національного банку України у розмірі 2 млрд. грн. та високої дохідності придбаних у 2009 році ОВДП на рівні 17,8%. Сума чистого доходу від ОВДП протягом 2010 року складала 347 656,9 тис. грн., що на 12,4% менша ніж у 2009 році, оскільки середня дохідність протягом звітного періоду зменшилась від 17,8% до 11,0%. Загальна дохідність портфелю державних цінних паперів Фонду складає 9,68%.

Структура коштів Фонду, станом на 01.01.2011 року наведена у рис. 2.2.:

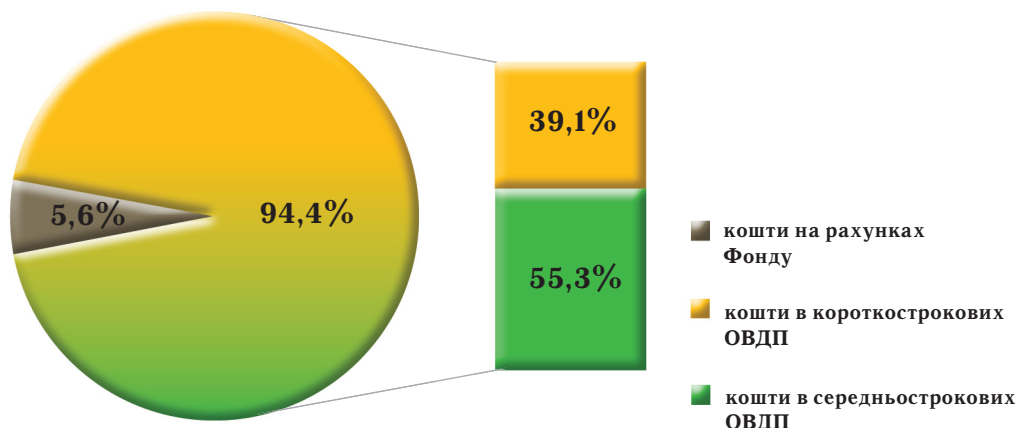

Рис. 2.2. Структура коштів Фонду станом на 01.01.2011 року

■ Фінансова звітність Фонду

Відповідно до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 року №996-XIV Фонд складає фінансову звітність, до якої входять баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал, примітки до фінансової звітності. Фінансова звітність ґрунтується на даних бухгалтерського обліку, який ведеться згідно з стандартами бухгалтерського обліку та відповідно до облікової політики Фонду, яка затверджується наказом директора – розпорядника.

Фінансова звітність Фонду за 2010 рік, достовірність якої підтверджена висновком незалежної аудиторської фірми ТОВ “Аудиторська фірма “РСМ АПіК”, наведені у додатку 1,2,3 разом з аудиторським висновком.

3. Моніторингові та контрольні функції Фонду

Відділ економічного аналізу та поточного моніторингу

Моніторингова діяльність Фонду має на меті розпізнавання початкової стадії процесів, які переростають в неплатоспроможність банків, прийняття оперативних заходів, направлених на обмеження величини ризику, які приймаються Фондом, та підвищення надійності ступеню захисту вкладів громадян. Моніторинг здійснюється дистанційно і передбачає аналіз вкладних операцій та фінансового стану учасників (тимчасових учасників) Фонду.

■ Участь банків у Фонді

Законом України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» передбачено, що учасниками Фонду є банки і філії іноземних банків, включені до Державного реєстру банків, який ведеться Національним банком України, які мають банківську ліцензію на право здійснювати банківську діяльність та виконують встановлені Національним банком України економічні нормативи щодо достатності капіталу і платоспроможності. Учасники Фонду, які не виконують встановлених вищезазначених нормативів та яким за рішенням Національного банку України зупинено дію банківської ліцензії на здійснення банківської діяльності переводяться за рішенням адміністративної ради Фонду до категорії тимчасових учасників Фонду. При цьому, банк повертає до Фонду Свідоцтво учасника Фонду і отримує Довідку тимчасового учасника. Вклади, залучені до переведення банку до категорії тимчасових учасників, гарантуються Фондом у сумі встановленого розміру відшкодування; вклади, залучені банком після переведення його до категорії тимчасових учасників, не гарантуються Фондом.

Фонд веде Реєстр учасників (тимчасових учасників) Фонду. Станом на 01.01.2010 року в Реєстрі Фонду гарантування вкладів фізичних осіб було зареєстровано 184 банки. Протягом 2010 року із Реєстру Фонду виключено 12 банків, а саме: 9 тимчасових учасників та 1 учасник Фонду у зв'язку з їх ліквідацією і 2 учасники Фонду у зв'язку з їх реорганізацією. Три банки були включені в Реєстр Фонду. Зміна в складі учасників (тимчасових учасників) за період функціонування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб наведена в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

Зміна в складі учасників (тимчасових учасників) Фонду

Рік	Включено до Реєстру	Виключено із Реєстру	Кількість банків на кінець року		Кількість банків, по яких в звітному році розпочалась процедура виплат
			Учасники Фонду	Тимчасові учасники Фонду	
2001	5	-	135	0	2
2002	19	2	152	0	-
2003	5	4	148	5	2
2004	10	3	153	7	2
2005	5	2	157	6	1
2006	8	5	163	3	3
2007	8	2	170	2	-
2008	12	1	183	0	1
2009	6	5	172	12	4
2010	3	12	170	5	11

Таким чином, станом на 01.01.2011р. в Реєстрі Фонду зареєстровано 175 банків, в тому числі 170 – учасників та 5 – тимчасових учасників.

Протягом 2010 року кількість банків з іноземним капіталом зросла на 4 - до 55 банків, в тому числі 20 банків мають 100% іноземний капітал, 35 банків частково залежать від іноземного капіталу. Кількість банків з українським капіталом зменшилась на 13 - до 120 банків.

■ Аналіз тенденцій розвитку вкладних операцій

Ефективне функціонування системи гарантування вкладів сприяло підтримці довіри населення до банківської системи. Протягом року сума вкладів зростала навіть на фоні зменшення процентних ставок. В динаміці середньозважених процентних ставок за депозитами фізичних осіб спостерігалось їх зниження, оскільки тенденція до збільшення вкладів населення в банках мала стабільний характер і не потребувала додаткових процентних стимулів. Так, якщо в 2009 році темпи приросту ставок сповільнились порівняно із 2008 роком, то за 2010 рік середні ставки зменшились до 15,39% - по вкладах в національній валюті (зменшення на 26,6%) та до 7,45% - по вкладах в іноземній валюті (зменшення на 34,1%). Ставки по строкових вкладах в різних валютах майже повернулись на рівень докризового періоду.

В динаміці розвитку вкладних операцій за 2010 рік відзначились такі тенденції.

Чисельність вкладників-фізичних осіб в учасниках (тимчасових учасниках) Фонду зростає на 1 млн. осіб або на 3,2%, і станом на 01.01.2011 року склала 32,6 млн. осіб. Для порівняння, за 2009 рік кількість вкладників зменшилась на 3 млн. осіб або на 8,6%. Динаміка кількості вкладників в учасниках (тимчасових учасниках) Фонду представлена на рисунку 3.1.

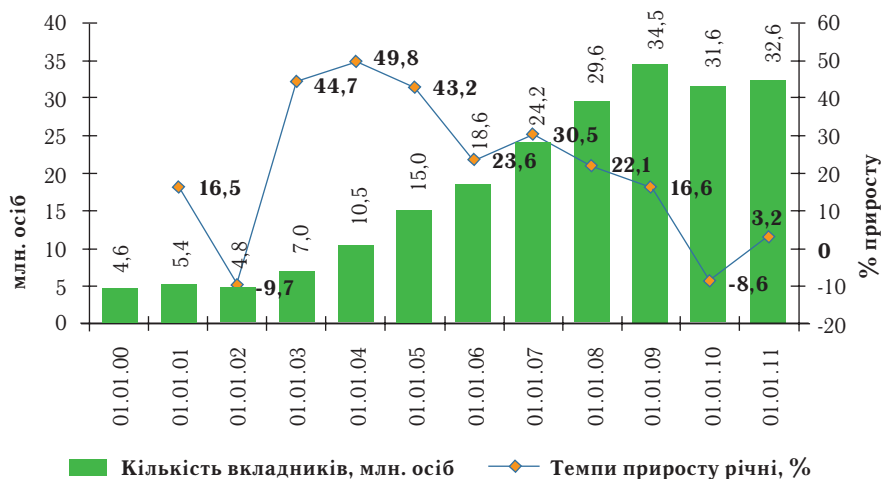

Рис. 3.1. Динаміка чисельності вкладників в учасниках (тимчасових учасниках) Фонду

Обсяг депозитного портфелю фізичних осіб за 2010 рік зріс на 56,2 млрд. грн. або на 28,4%, і станом на 01.01.2011 склав 254,2 млрд. грн. Для порівняння, за 2009 рік відбулось скорочення обсягів вкладів на 6,9 млрд. грн. або на 3,4% (рис. 3.2).

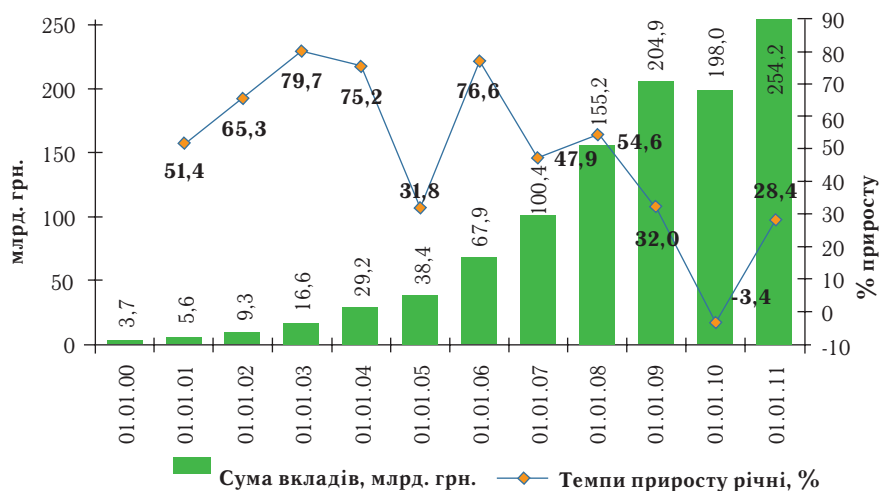

Рис. 3.2. Динаміка суми вкладів в учасниках (тимчасових учасниках) Фонду

За 2010 рік середній розмір вкладу зріс на 24,4% і склав 7802 грн. Для порівняння, за 2009 рік середній розмір вкладу збільшився на 5,7%.

Обсяг депозитів фізичних осіб в національній валюті склав 122,7 млрд. грн., в іноземній валюті – 131,5 млрд. грн. У звітному році спостерігався приріст вкладів в національній валюті на 37,0 млрд. грн. або на 43,1%, а їх питома вага зросла на 5 процентних пункти до 48,3%. Обсяги вкладів в іноземній валюті зросли меншими темпами - на 19,2 млрд. грн. або на 17,1%, а їх частка в структурі зменшилась від 56,7% до 51,7%. Таким чином, у національній валюті розміщено 48,3% від загальної суми вкладів, в іноземній валюті – 51,7% (рис. 3.3.).

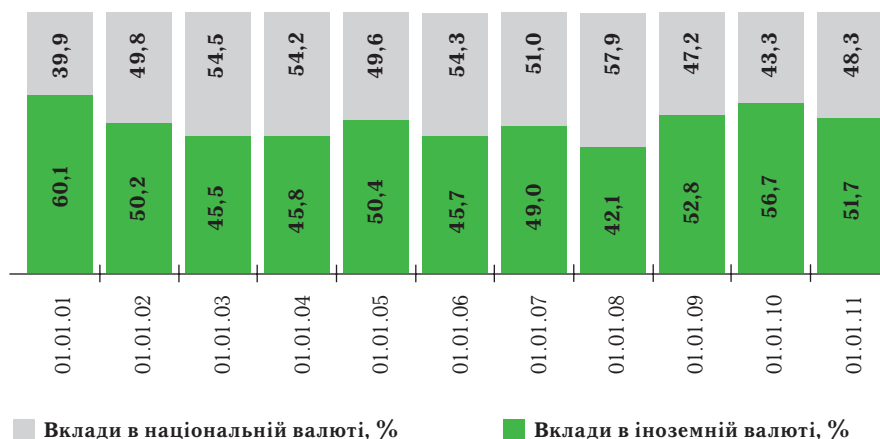

Рис. 3.3. Структура вкладів в розрізі валют

Аналіз вкладів за діапазонами сум залежно від гарантованого Фондом рівня відшкодування свідчить, що найбільша чисельність вкладників зосереджена в групі із величиною вкладу до 150 000 грн. – 99,3%, за рахунок яких формується 44,0% загальної суми вкладів фізичних осіб по системі (рис. 3.4. та рис. 3.5.).

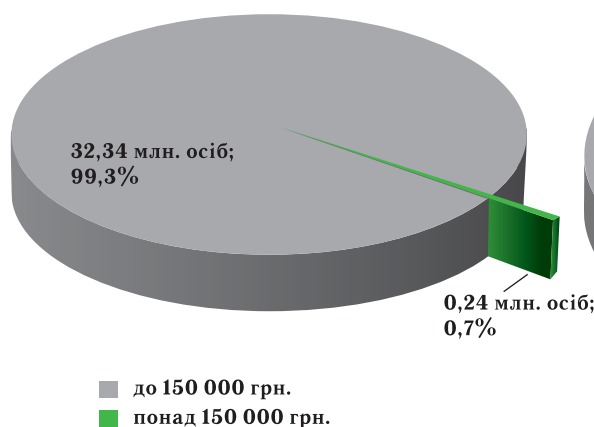

Рис. 3.4. Кількість вкладників в учасниках (тимчасових учасниках) Фонду

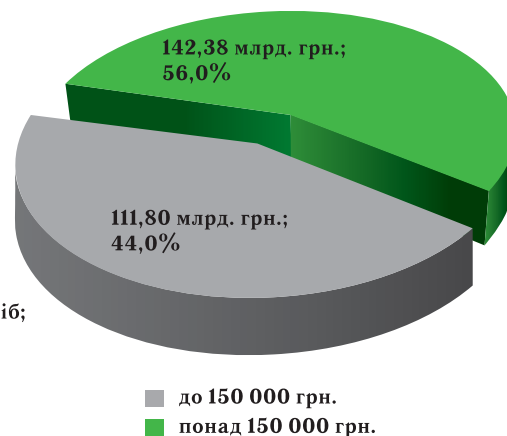

Рис. 3.5. Сума вкладів в учасниках (тимчасових учасниках) Фонду

Тенденція розміщення коштів переважною більшістю вкладників у межах гарантованого розміру відшкодування протягом звітного періоду не змінювалась. На сьогодні Фондом повністю захищеними є „малі” та „середні” вкладники в невеликих за розмірами банках, що відповідає загальноновизнаній міжнародній практиці.

Фінансова стійкість системи гарантування вкладів визначається оптимальним розміром накопичених Фондом фінансових ресурсів, який є достатнім для покриття ризиків, що система приймає на себе. За звітний рік фінансові ресурси Фонду зменшились на 21,2%

і склали 3,4 млрд. грн. За 2010 рік сума можливого відшкодування за вкладками зросла на 27,7% до 147,1 млрд. грн., що склало 57,9% до загальної суми вкладів. Рівень капіталізації Фонду (покриття фінансовими ресурсами Фонду суми можливого відшкодування) зменшився на 38,3% і склав 2,3% (рис. 3.6).

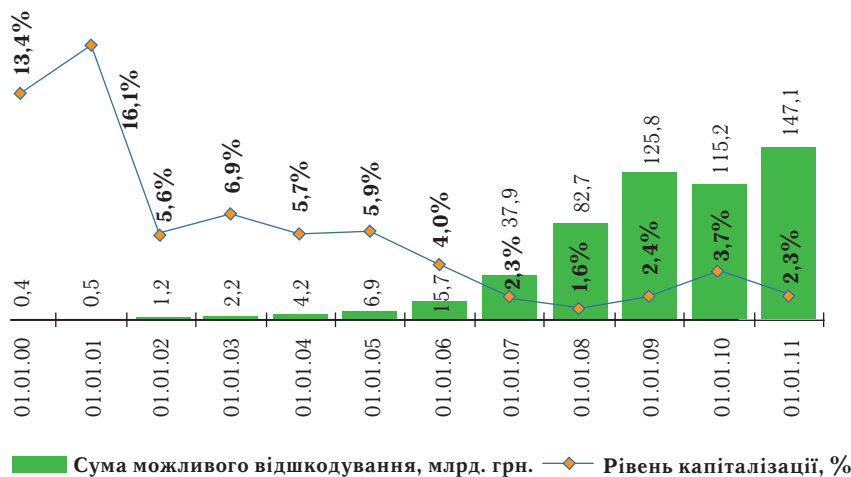

Рис. 3.6. Сума можливого відшкодування та рівень капіталізації Фонду

Таким чином, фінансових ресурсів Фонду в повній мірі достатньо для відшкодування коштів вкладникам будь-якого середнього банку.

■ Аналіз фінансового стану учасників (тимчасових учасників) Фонду

Аналіз фінансового стану учасників (тимчасових учасників) Фонду демонструє поступовий вихід із кризи банківської системи, особливо протягом II півріччя 2010 року, про що свідчать такі ознаки:

- капіталізація банківської системи за рахунок нарощування статутного капіталу позитивно вплинула на підвищення рівня адекватності капіталу;
- поживлення ділової активності банків щодо залучення коштів юридичних і фізичних осіб;
- поступове повернення кредитів, запозичених у НБУ;
- покращення ліквідності банківської системи та зменшення картотеки;
- поживлення кредитування, особливо в частині суб'єктів господарської діяльності;
- зменшення темпів погіршення якості кредитного портфеля, що призвело до зменшення відрахувань у резерви і стало чинником зменшення збитків, порівняно із 2009 роком.

Разом із тим, якість активів банківської системи та, зокрема, кредитного портфеля, погіршується, що має негативний вплив на процентні надходження банків та ефективність основної діяльності.

Власний капітал учасників (тимчасових учасників) Фонду за 2010 рік приріс на 22,3 млрд. грн. або на 22,6%. Основним джерелом його зростання стало збільшення статутного капіталу на 26,67 млрд. грн. або на 25,3%. Загальні резерви зменшились на 1,6 млрд. грн. або на 59,2% і склали 1,1 млрд. грн., а резервні фонди – на 3,0 млрд. грн. або на 30,4% і склали 6,9 млрд. грн., що пов'язано із списанням збитків від непередбачених втрат (рис. 3.7.).

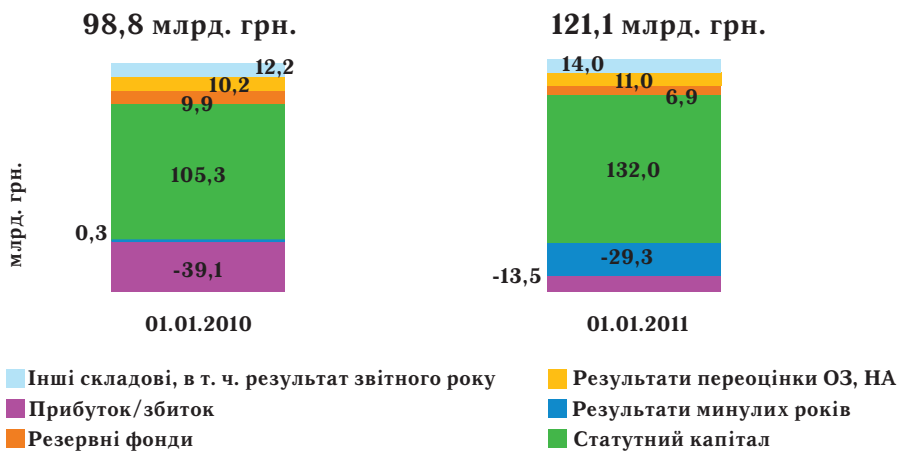

Рис. 3.7. Структура власного капіталу учасників (тимчасових учасників) Фонду

Обсяг вкладів фізичних осіб перевищує власний капітал у 2,1 разу, що свідчить про достатній захист вкладів.

Сукупні зобов'язання приросли за рік на 40,4 млрд. грн. або на 5,6%, із яких 49,7% приросту було забезпечено протягом IV кварталу 2010р. Структура зобов'язань протягом року зазнала таких змін (рис.3.8.).

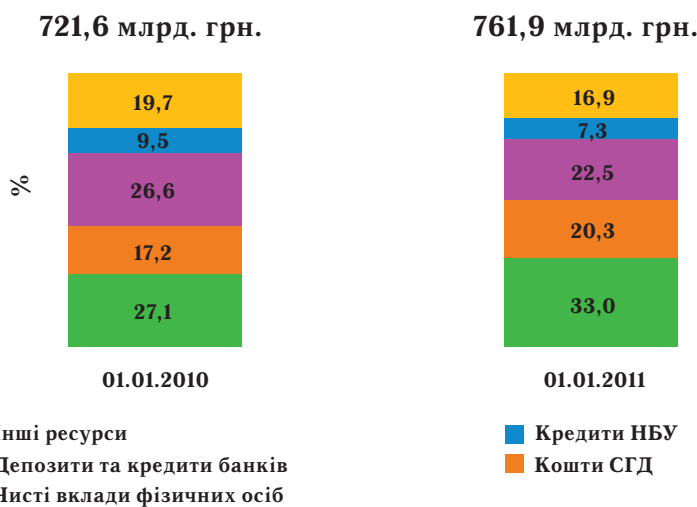

Рис. 3.8. Структура зобов'язань учасників (тимчасових учасників) Фонду

Вклади фізичних осіб приросли на 56,3 млрд. грн. або на 28,8%, а їх частка у структурі – від 27,1 до 33,0%. Основний приріст вкладів забезпечив приріст строкових депозитів на 48,3 млрд. грн. або на 32,6%. Частка вкладів у пасивах зросла за рік від 23,8 до 28,5%. Кошти СГД приросли за рік на 31,1 млрд. грн. або на 25,1%, а їх частка у структурі – від 17,2 до 20,3%. Із загальної суми коштів СГД 58,1% розміщені як кошти на вимогу. Міжбанківські кредити зменшились за рік на 20,3 млрд. грн. або на 10,5%, незважаючи на приріст протягом IV кварталу на 10,1 млрд. грн., а їх частка у структурі – від 26,6 до 22,5%. Кредити, отримані від НБУ, зменшились на 13,25 млрд. грн. або на 19,3%, а їх частка – від 9,5 до 7,3%. Кошти на лоро-рахунках приросли на 3,0 млрд. грн. або на 29,1% та від 1,4 до 1,8% у структурі. Боргові цінні папери власного боргу зменшились на 1,9 млрд. грн. або на 42,9% та від 0,6 до 0,3% у структурі. Кредити, отримані від міжнародних організацій, зменшились на 2,8 млрд. грн. або на 6,6% та від 5,8 до 5,1% у структурі. Субординований борг приріс на 5,5 млрд. грн. або на 18,6% від 4,1 до 4,6% у структурі. Кредиторська заборгованість зменшилась на 7,0 млрд. грн. або на 28,3% та від 3,4 до 2,3% у структурі. Інші зобов'язання зменшились на 11,4 млрд. грн. або на 40,3% від 3,9 до 2,2% у структурі.

Сукупні активи приросли на 86,9 млрд. грн. або на 9,3%, чисті активи – на 62,7 млрд. грн. або на 7,6%. Структура активів наведена на рисунку 3.9.

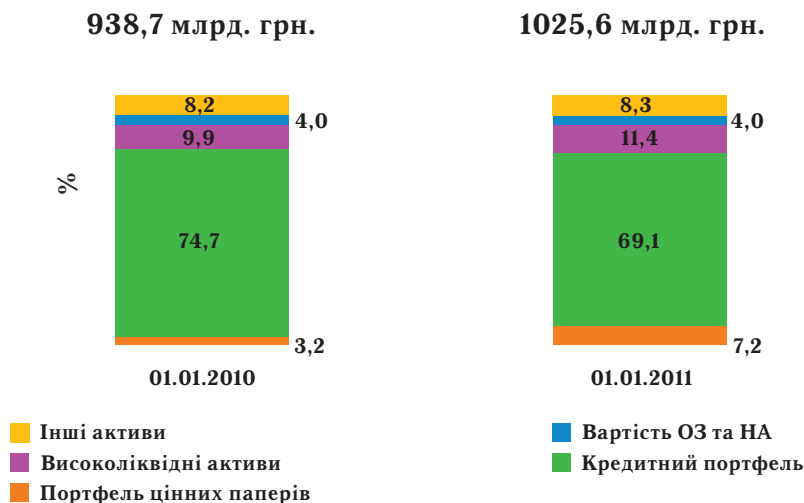

Рис. 3.9. Структура активів учасників (тимчасових учасників) Фонду

Структура активів зазнала за рік наступних змін. Високоліквідні активи приросли на 23,9 млрд. грн. або на 25,8%, а їх частка у структурі – від 9,9 до 11,4%. Ризик ліквідності по системі в цілому помірний. Портфель цінних паперів приріс на 43,0 млрд. грн. або у 2,4 рази за рахунок приросту ОВДП на 40,4 млрд. грн. або у 3,4 рази, який складає 78,1% у загальній сумі інвестиційного портфеля. Частка портфеля цінних паперів у активах зросла від 3,2 до 7,2%.

Кредитний портфель приріс на 8,3 млрд. грн. або на 1,2% за рахунок активізації кредитування у IV кварталі (приріст на 10,5 млрд. грн.), але частка портфеля зменшилась з 74,7 до 69,1%. У структурі кредитного портфеля відбулись такі зміни: кредити, надані СГД, приросли на 34,4 млрд. грн. або на 7,8%, а їх частка – з 62,7 до 66,8%; кредити, надані фізичним особам, зменшились на 34,9 млрд. грн. або на 16,1% та з 30,9 до 25,6% у структурі; кредити, надані іншим банкам, зросли на 7,8 млрд. грн. або на 18,9% та з 5,9 до 6,9% у структурі (рис. 3.10.).

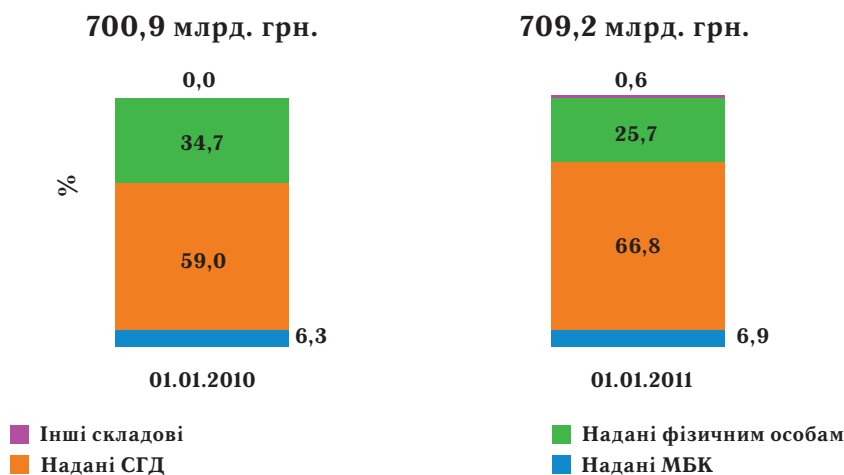

Рис.3.10. Структура кредитного портфелю учасників (тимчасових учасників) Фонду

Прострочена заборгованість за кредитами приросла на 14,2 млрд. грн. або на 20,5%, незважаючи на зменшення протягом останнього кварталу на 1,99 млрд. грн., а її частка у кредитному портфелі зросла з 9,9 до 11,75% (рис. 3.11). Списана у збиток заборгованість

за кредитними операціями зросла на 7,7 млрд. грн. або у 4,8 рази до 9,7 млрд. грн. (протягом IV кварталу списано 7,1 млрд. грн.).

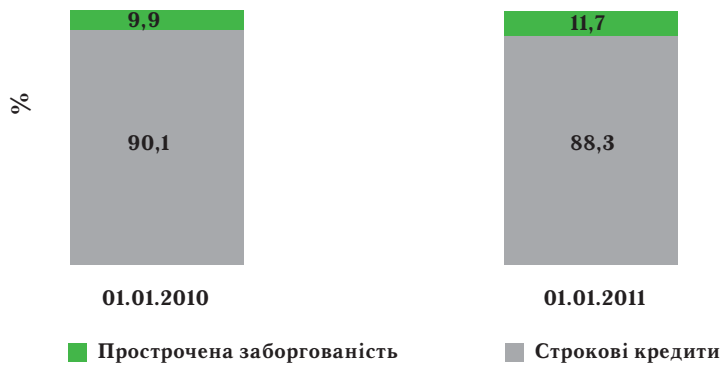

Рис.3.11. Якість кредитного портфелю учасників (тимчасових учасників) Фонду

Основні засоби приросли на 4,1 млрд. грн. або на 10,9%, а їх частка у структурі – з 3,97 до 4,0%. Дебіторська заборгованість погашена на 6,3 млрд. грн. або на 22,1%, а її частка зменшилась з 3,0 до 2,2%. Інші активи приросли на 13,9 млрд. грн. або на 28,5%, а їх частка у структурі – з 5,2 до 6,1%. Основним чинником їх збільшення став приріст прострочених нарахованих доходів на 9,7 млрд. грн., або на 43,8%, які формують 50,7% інших активів і пов'язані із погіршенням якості кредитного портфелю.

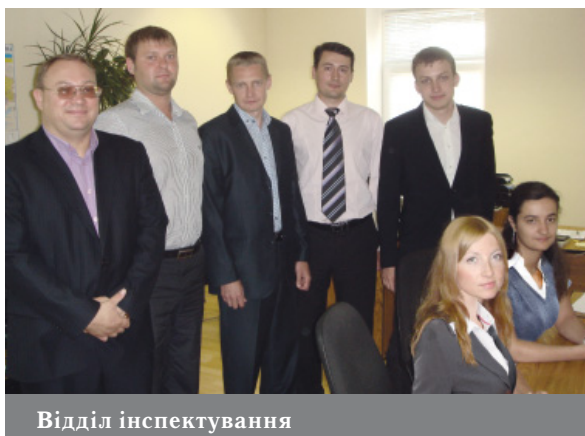
Сукупні доходи зменшились за рік на 6,4 млрд. грн. або на 4,8% за рахунок зменшення процентних доходів на 7,6 млрд. грн. або на 6,7%, що пов'язано із погіршенням якості кредитного портфелю, а їх частка у структурі доходів зменшилась з 84,4 до 82,7%. Комісійні доходи зменшились на 1,0 млрд. грн. або на 6,6% до 11,2% у структурі. Інші операційні доходи зросли на 2,9 млрд. грн. або у 2,5 рази та з 1,4 до 3,7% у структурі.

Сукупні витрати скоротились на 32,1 млрд. грн. або на 18,5% за рахунок зменшення відрахувань у резерви на 29,7 млрд. грн. або на 40,6%. Процентні витрати скоротились на 5,0 млрд. грн. або на 8,0%, але їх частка зросла з 36,3 до 41,0%.

Чистий процентний дохід скоротився на 2,6 млрд. грн. або на 5,1%, чистий комісійний дохід – на 647,6 млн. грн. або на 5,2%.

Збиток по системі склав 13,5 млрд. грн. Станом на 1 січня 2011 року збитковою виявилась діяльність 35 банків, а загальна сума збитків склала 17,2 млрд. грн. Прибуток отримали 140 банків на загальну суму 3,7 млрд. грн.

■ Контрольні функції

Перевірки учасників (тимчасових учасників) Фонду у 2010 році здійснювались на підставі Закону України “Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб” та відповідно до затвердженого річного плану перевірок.

Починаючи з 2003 року Фондом проведено 684 перевірки учасників (тимчасових учасників) Фонду, з яких 656 планових та 28 позапланових. Узагальнені дані по проведених перевірках учасників (тимчасових учасників) Фонду, здійснених за період з 2003 року по 2010 рік відображено на рис. 3.12.

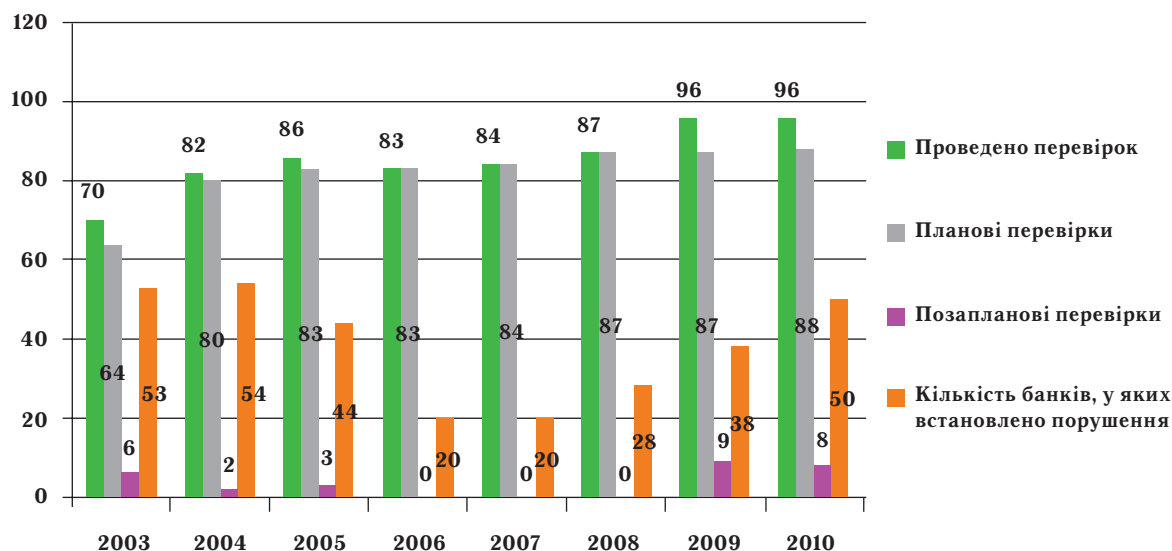

Рис. 3.12. Узагальнені дані по проведених перевірках учасників (тимчасових учасників) Фонду

У 2010 році всього проведено 96 перевірок учасників (тимчасових учасників) Фонду, в т.ч. 88 планових та 8 позапланових перевірок.

Основними питаннями перевірок були:

- достовірність звітів наданих банками до Фонду;
- повнота і своєчасність сплати зборів до Фонду;
- своєчасність виконання зобов'язань перед вкладниками;
- ліквідність, оцінка якості активів в цілому;
- повнота і достовірність ведення банками бази даних про вкладників фізичних осіб;
- дотримання банками вимог Закону України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» та нормативно - правових актів Фонду.

Загалом за результатами проведених перевірок у 2010 році встановлено порушення у 50 учасників (тимчасових учасників) Фонду з 96, тобто 52% від загальної кількості перевірених учасників (тимчасових учасників) Фонду в зазначеному році.

Структура встановлених порушень за 2010 рік відображена на рисунку 3.13.

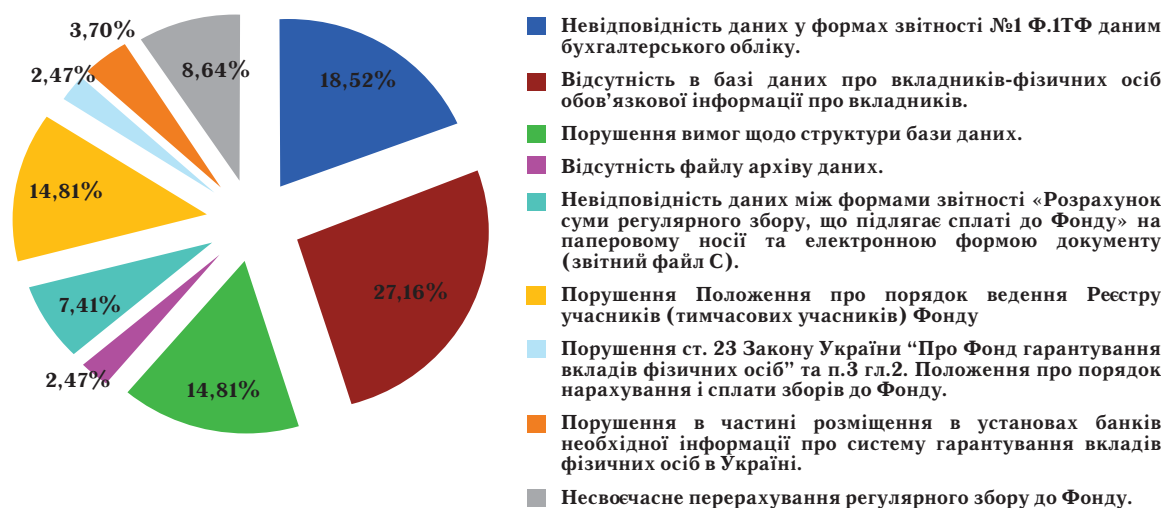

Рис. 3.13. Структура встановлених порушень за 2010 рік

За підсумками проведених перевірок у 2010 році найпоширенішим є порушення вимог Інструкції про порядок формування бази даних про вкладників – фізичних осіб в учасниках (тимчасових учасниках) Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, що складо 44,44% від загальної кількості встановлених порушень у зазначеному році. Найбільш типовим порушенням є відсутність обов'язкової інформації про вкладників в базі даних про вкладників-фізичних осіб, що становить 61,11% від загальної кількості порушень даної Інструкції. Наступним за кількістю, є порушення стосовно складання звітності в частині невідповідності даних вказаних у кварталних формах звітності “№1Ф - звіт про вклади фізичних осіб в учасниках Фонду”, “№1ТФ – звіт про вклади фізичних осіб у тимчасових учасниках Фонду” даним бухгалтерського обліку учасників (тимчасових учасників) Фонду, що складо 18,52% від загальної кількості встановлених порушень у зазначеному році.

4. Відшкодування коштів за вкладами

■ Порядок відшкодування коштів за вкладами

Головною функцією Фонду є захист прав вкладників шляхом здійснення своєчасної виплати гарантованих сум відшкодувань коштів за вкладами фізичних осіб у разі ліквідації учасника (тимчасового учасника) Фонду.

Фонд гарантує вклади громадян, які розміщені в учасниках (тимчасових учасниках) Фонду в національній та іноземній валюті, включаючи відсотки, в розмірі вкладів на день призначення ліквідатора, але не більше визначеного чинним законодавством України по вкладах у кожному із таких банків. У разі розміщення вкладником в одному учаснику (тимчасовому учаснику) Фонду кількох вкладів Фонд гарантує відшкодування коштів за такими вкладами, з урахуванням відсотків, у розмірі загальної суми вкладів за станом на день призначення ліквідатора, але не більше визначеної чинним законодавством України гарантованої суми відшкодування.

Відшкодування вкладів в іноземній валюті відбувається у національній валюті України після перерахування суми вкладу за офіційним (обмінним) курсом Національного банку України на день настання недоступності вкладів.

Вкладники набувають право на одержання гарантованої суми відшкодування за вкладами за рахунок коштів Фонду в грошовій одиниці України з дня призначення ліквідатора учасника (тимчасового учасника) Фонду.

Виплати гарантованих сум відшкодування за вкладами здійснюються протягом трьох місяців з дня призначення ліквідатора учасника (тимчасового учасника) Фонду за даними списку, отриманого від ліквідатора, про що Фонд повідомляє вкладників протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про відшкодування Фондом коштів за вкладами фізичних осіб через офіційні засоби масової інформації. У цей період вкладники звертаються безпосередньо до банку-агента.

Вкладники, зазначені у списку ліквідатора, які з об'єктивних причин не звернулися до банку-агента Фонду протягом зазначених трьох місяців, звертаються безпосередньо до Фонду із особистим письмовим зверненням. Фонд за результатами розгляду письмових звернень від вкладників здійснює виплати шляхом індивідуальних переказів через банки – агенти. Строк позовної давності по зверненнях вкладників до Фонду щодо отримання гарантованої суми відшкодування становить три роки. Порядок здійснення відшкодування наведено у схемі (рисунок 4.1.).

Рис. 4.1. Схема здійснення відшкодувань гарантованих сум

■ Виплати у 2010 році

В кінці 2009 року та 2010 році Національний банк України відкликав банківські ліцензії на право здійснювати банківську діяльність у низки банків, у зв'язку з чим у 2010 році Фонд розпочав виплати вкладникам таких банків:

- 20 січня 2010 року Фонд розпочав здійснювати виплати відшкодувань вкладникам АБ «Банк регіонального розвитку». За даними ліквідатора банку, Фонд нарахував для виплати вкладникам кошти у сумі 298 233,4 тис. грн., з яких 295 227,2 тис. грн. або 99,0% були виплачені протягом 2010 року 5 801 вкладнику;
- 03 лютого 2010 року Фонд розпочав здійснювати виплати відшкодувань вкладникам АКБ «Східно-Європейський банк». За даними ліквідатора банку, Фонд нарахував для виплати вкладникам кошти у сумі 210 497,6 тис. грн., з яких 208 521,9 тис. грн. або 99,1% були виплачені протягом 2010 року 4 840 вкладникам;
- 10 лютого 2010 року Фонд розпочав здійснювати виплати відшкодувань вкладникам КБ «Українська фінансова група». За даними ліквідатора банку, Фонд нарахував для виплати вкладникам кошти у сумі 50 891,5 тис. грн., з яких 50 523,7 тис. грн. або 99,3% були виплачені протягом 2010 року 976 вкладникам;
- 11 березня 2010 року Фонд розпочав здійснювати виплати відшкодувань вкладникам ТОВ «Укрпромбанк». За даними ліквідатора банку, Фонд нарахував для виплати вкладникам кошти у сумі 29 605,9 тис. грн., з яких 24 513,9 тис. грн. або 82,8% були виплачені протягом 2010 року 2 236 вкладникам;
- 25 березня 2010 року Фонд розпочав здійснювати виплати відшкодувань вкладникам ТОВ КБ «Арма». За даними ліквідатора банку, Фонд нарахував для виплати вкладникам кошти у сумі 178 866,6 тис. грн., з яких 176 561,1 тис. грн. або 98,7% були виплачені протягом 2010 року 4 451 вкладнику;
- 20 квітня 2010 року Фонд розпочав здійснювати виплати відшкодувань вкладникам ВАТ «Біг Енергія». За даними ліквідатора банку, Фонд нарахував для виплати вкладникам кошти у сумі 521 046,3 тис. грн., з яких 515 626,2 тис. грн. або 99,0% були виплачені протягом 2010 року 18 390 вкладникам;
- 15 квітня 2010 року Фонд розпочав здійснювати виплати відшкодувань вкладникам АКБ «Трансбанк». За даними ліквідатора банку, Фонд нарахував для виплати вкладникам

кошти у сумі 438 028,9 тис. грн., з яких 432 335,7 тис. грн. або 98,7% були виплачені протягом 2010 року 10 930 вкладникам;

- 29 квітня 2010 року Фонд розпочав здійснювати виплати відшкодувань вкладникам ВАТ СКБ «Дністер». За даними ліквідатора банку, Фонд нарахував для виплати вкладникам кошти у сумі 328 736,7 тис. грн., з яких 322 830,9 тис. грн. або 98,2% були виплачені протягом 2010 року 9 977 вкладникам;

- 12 травня 2010 року Фонд розпочав здійснювати виплати відшкодувань вкладникам ВАТ КБ «Іпобанк». За даними ліквідатора банку, Фонд нарахував для виплати вкладникам кошти у сумі 512,3 тис. грн., з яких 377,6 тис. грн. або 73,7% були виплачені протягом 2010 року 60 вкладникам;

- 15 вересня 2010 року Фонд розпочав здійснювати виплати відшкодувань вкладникам ПАТ «Земельний банк». За даними ліквідатора банку, Фонд нарахував для виплати вкладникам кошти у сумі 99 111,0 тис. грн., з яких 97 042,4 тис. грн. або 97,9% були виплачені протягом 2010 року 3 101 вкладнику;

- 24 листопада 2010 року Фонд розпочав здійснювати виплати відшкодувань вкладникам ПАТ «Акціонерний банк «Синтез». За даними ліквідатора банку, Фонд нарахував для виплати вкладникам кошти у сумі 85 140,5 тис. грн., з яких 72 798,0 тис. грн. або 85,5% були виплачені протягом 2010 року 2 761 вкладнику.

Також, протягом 2010 року Фонд продовжував виплату відшкодувань вкладникам банків, які перебували в стадії ліквідації (табл.4.1.).

Таблиця 4.1.

Перелік банків, які станом на 01.01.2010 року знаходились в стадії ліквідації

№ з/п	Назва банку	Дата початку процедури виплат
1.	ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень», м. Київ	17.04.2008
2.	ВАТ КБ «Причорномор'я», м. Дніпропетровськ	01.07.2009
3.	ВАТ АКБ «Одеса-Банк», м. Одеса	26.08.2009
4.	ВАТ КБ «Національний стандарт», м. Київ	07.10.2009
5.	АКБ «Європейський», м. Київ	07.10.2009

За період з початку виплат до 01.01.2010 року вкладники цих 5 банків вже отримали від Фонду відшкодування за вкладами у сумі 1 312 500,2 тис. грн. Протягом 2010 року вкладникам цих банків було виплачено гарантованих відшкодувань на суму 97 327,9 тис.грн.

Крім того, за рішенням суду вкладникам ліквідованого у 2006 році ВАТ АКБ «Гарант» було виплачено 2,9 тис.грн.

Відділ організації виплат та методології обліку вкладних операцій

Відділ загального діловодства

Таким чином, протягом 2010 року вкладникам 17 ліквідованих банків було виплачено за рахунок коштів Фонду 2 293 689,4 тис.грн. У таблиці 4.2. представлено розрахунки з вкладниками по виплаті відшкодувань у 2010 році.

Таблиця 4.2.

Розрахунки з вкладниками по виплаті відшкодувань у 2010 році

тис.грн.

Перелік ліквідованих банків	Залишок коштів не отриманий вкладниками станом на 01.01.2010	Нарахована сума відшкодувань у 2010 році	Відкриття розрахунків для здійснення виплат за рішенням суду	Фактично отримано коштів у 2010 році	Закриття розрахунків в зв'язку з завершенням виплат	Залишок коштів, не отриманий вкладниками станом на 01.01.2011
1	2	3	4	5	6	7
ВАТ АКБ «Гарант»	-	-	2,9	2,9	-	-
ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень»	2 337,1			515,5	-	1 821,7
ВАТ КБ «Причорномор'я»	1 201,9		-	655,2	-	546,8
ВАТ АКБ «Одеса-Банк»	1 911,8		-	1 341,6	-	570,2
ВАТ КБ «Національний стандарт»	10 776,9	- 1 800,0	-	6 908,1	-	2 068,7
АКБ «Європейський»	131 035,3	- 37 724,1	-	87 907,5	-	5 403,6
АБ «Банк регіонального розвитку»		298 233,4		295 227,2		3 006,2
АКБ «Східно-Європейський банк»		210 497,6		208 521,9		1 975,7
КБ «Українська фінансова група»		50 891,5		50 523,7		367,8
ТОВ «Укрпромбанк»		29 605,9		24 513,9		5 092,0
ТОВ КБ «Арма»		178 866,6		176 561,1		2 305,5
ВАТ «Біг Енергія»		521 046,3		515 626,2		5 420,1
АКБ «Трансбанк»		438 028,9		432 335,7		5 693,2
ВАТ СКБ «Дністер»		328 736,7		322 830,9		5 905,8
ВАТ КБ «Іпобанк»		512,3		377,6		134,7
ПАТ «Земельний банк»		99 111,0		97 042,4		2 068,6
АБ «Синтез»		85140,5		72 798,0		12 342,5
Разом	147 263,0	2 201 146,6	2,9	2 293 689,4		54 723,1

Виплата гарантованої суми вкладникам ліквідованих банків здійснюється Фондом через банки-агенти відповідно до вимог «Положення про порядок визначення банків – агентів

Фонду гарантування вкладів фізичних осіб”, затвердженого рішенням адміністративної ради Фонду від 25.12.2003 року за №28.

Банками - агентами на 2010 рік були затверджені: КБ „ПриватБанк”, АКБ «Укрсоцбанк», АТ «Брокбізнесбанк».

Обсяг виплат в розрізі банків-агентів наведений у таблиці 4.3.

Таблиця 4.3.

Обсяг виплат в розрізі банків-агентів у 2010 році

Перелік банків-агентів	Сума коштів, виплачена вкладникам банками - агентами	
	тис.грн.	%
КБ «ПриватБанк»	718 417,7	31,3
АКБ «Укрсоцбанк»	785 785,1	34,3
АТ «Брокбізнесбанк»	660 031,6	28,8
ПАТ КБ «Хрещатик»*	129 337,6	5,6
Всього виплачено через банки-агенти:	2 293 572,0	
Державна виконавча служба	117,4	0,0
Всього виплачено:	2 293 689,4	100,0

*ПАТ КБ «Хрещатик» здійснював виплати вкладникам протягом 1 кварталу 2010 року, до визначення нових банків-агентів на 2010 рік.

■ **Погашення кредиторських вимог Фонду ліквідаторами**

З дня настання недоступності вкладів Фонд набуває право кредитора щодо учасника (тимчасового учасника) на всю суму, що підлягає відшкодуванню.

Юридичний сектор

Сектор з управління персоналом

Впродовж 2010 року заборгованість ліквідаційних комісій банків по сплаті кредиторських вимог Фонду збільшилась на 1 856 876,0 тис. грн. і станом на 01.01.11 року складала 3 747 652,4 тис. грн. (табл.4.4.). Зростання цього показника пов'язано зі збільшенням кількості ліквідованих банків.

Таблиця 4.4.

Заборгованість ліквідаційних комісій банків по сплаті кредиторських вимог

Перелік ліквідованих банків	Заборгованість ліквідаційних комісій по сплаті кредиторських вимог Фонду станом на 01.01.11 р.		
	Кредиторські вимоги по виплаті відшкодування вкладникам, тис.грн.	Кредиторські вимоги по зборах та пені, тис.грн.	Загальна сума кредиторських вимог, тис.грн.
ПАТ «Земельний банк»	99 111,0	692,1	99 803,1
ВАТ «Європейський банк розвитку та заощаджень»	266 162,2		266 162,2
ТОВ «Київський універсальний банк»	68 018,8	148,2	68 167,0
АБ «Банк регіонального розвитку»	294 233,4	1 010,8	295 244,2
ПАТ «Синтез»	85 140,5	648,1	85 788,6
АКБ «Гарант»	45 129,6	82,1	45 211,7
АБ «Аллонж»	7 319,9	27,4	7 347,3
АКБ «Європейський»	676 154,7	1 806,5	677 961,2
АКБ «Одеса-Банк»	84 462,8	105,6	84 568,4
АКАПБ «Україна»		998,6	998,6
КАБ «Слов'янський»		381,0	381,0
ВАТ КБ «Причорномор'я»	117 148,0	517,7	117 665,7
КБ «Національний Стандарт»	266 311,4	443,4	266 754,8
АКБ «Східно-Європейський банк»	210 497,6	357,8	210 855,4
АКБ «Трансбанк»	438 028,9	1 209,4	439 238,3
ВАТ «БІГ Енергія»	518 046,3		518 046,3
ТОВ КБ «АРМА»	178 866,6	295,8	179 162,4
ВАТ КБ «Іпобанк»	512,3	1,6	513,9
КБ «Українська фінансова група»	50 891,5	152,2	51 043,7
СКБ «Дністер»	328 736,7	3 897,6	332 634,3
ТОВ «Укрпромбанк»	104,3		104,3
Всього	3 734 876,5	12 775,9	3 747 652,4

Протягом 2010 року в погашення кредиторських вимог ліквідаційними комісіями сплачено 90 950,4 тис. грн. або 2,43% від загальної суми заборгованості ліквідаційних комісій.

В динаміці у 2010 році сума, що надійшла в погашення кредиторських вимог на 54 850,8 тис. грн. більше, ніж у 2009 році (табл. 4.5.).

Таблиця 4.5.

Динаміка погашення кредиторських вимог Фонду

Перелік ліквідованих банків	2010 рік	2009 рік
	Сума, тис.грн.	Сума, тис.грн.
АКБ «Прем'єрбанк»		29 709,8
ДАСІЕБУ «Укрспецімпексбанк»		139,8
ТОВ «Київський універсальний банк»	6 563,3	6 250,0
АКБ «Одеса-Банк»	10 000,0	
АБ «Банк регіонального розвитку»	4 000,0	
ВАТ «БІГ Енергія»	3 000,0	
ТОВ «Укрпромбанк»	67 387,1	
Всього погашено	90 950,4	36 099,6

5. Зв'язки з громадськістю та міжнародна діяльність

■ Зв'язки з громадськістю

Фонд у своїй діяльності невідступно дотримується стратегії прозорості та відкритості. У 2010 р. інформаційна політика Фонду була спрямована на підвищення рівня обізнаності громадськості, розуміння суспільством основних принципів системи гарантування вкладів фізичних осіб, механізмів її функціонування та підвищення довіри до банківської системи в цілому. Беручи до уваги кризові явища, кількість банків, в яких введена тимчасова адміністрація, зростання кількості банків, що ліквідовуються, інформаційна кампанія Фонду за звітний період була направлена на повідомлення вкладників про порядок виплат гарантованої суми відшкодування, принципи гарантування депозитів та формування грамотної поведінки вкладника на ринку фінансових послуг в цей період. Розповсюджена інформація стосувалась усіх важливих функцій та завдань Фонду, зокрема про засади та принципи діяльності системи гарантування вкладів в Україні, рівень гарантованого відшкодування, законодавчі акти, що регулюють діяльність Фонду тощо. За звітний рік Фондом розповсюджено численні прес – релізи які містили інформацію про: рішення адміністративної ради Фонду про збереження розміру гарантованої суми відшкодування на рівні 150000 грн.; зміни в Реєстрі учасників (тимчасових учасників) Фонду; суму акумульованих Фондом коштів; статистику та порядок здійснення виплат гарантованої суми вкладникам банків, що ліквідовуються тощо.

Важливим елементом втілення інформаційної політики Фонду є індивідуальна роз'яснювальна робота з журналістами та вкладниками шляхом надання інтерв'ю директором – розпорядником та фахівцями Фонду, ініціації інформаційних подій та їх обговорення, безпосередніх консультацій. Також у 2010 році було оновлено інформаційні брошури Фонду: «Питання? Відповіді!», «Інформація про систему гарантування вкладів», «Виплати гарантованої суми відшкодування».

Вимоги Закону України «Про Фонд гарантування вкладів фізичних осіб» були виконані шляхом розміщення інформаційних оголошень в офіційних засобах масової інформації, а саме: Реєстр учасників (тимчасових учасників) Фонду станом на 1 січня 2010 року і 1 липня

Відділ зв'язків з громадськістю та міжнародними організаціями

2010 року та зміни до нього; оголошення про організацію виплат; звіт про діяльність Фонду за 2009 рік та звіт про діяльність Фонду за I півріччя 2010 року.

З метою забезпечення швидкого доступу громадськості до інформації велику увагу приділялось вдосконаленню веб – сайту Фонду. Так, протягом 2010 р. було додано розділи «Статистика», «Міжнародна діяльність», «Регуляторна діяльність» тощо. Також було створено англійську версію сайту. Для зручності

вся необхідна інформація про умови гарантування та порядок отримання відшкодування розміщено в розділі «Для вкладників».

Найважливішим напрямком діяльності Фонду залишається робота телефонної гарячої лінії Фонду, яка є безкоштовною для всіх регіонів України. За звітний період на гарячу лінію надійшло 30938 дзвінків. Найбільшу кількість дзвінків зафіксовано в квітні та березні (30% та 22% від загальної кількості дзвінків за рік відповідно), у зв'язку з початком ліквідації в цей період 4 банків (Рис. 5.1.).

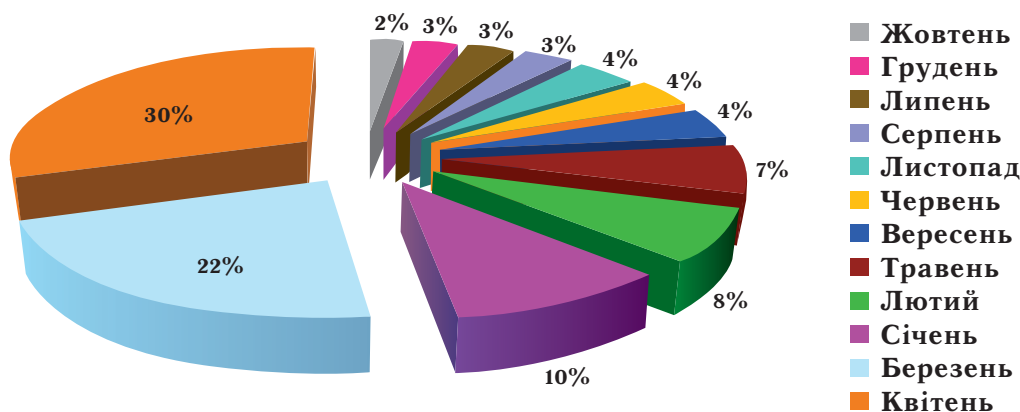

Рис. 5.1. Структура кількості дзвінків на безкоштовну телефонну лінію Фонду у 2010 р.

Також, впродовж 2010 року Фонд проводив моніторинг інформації у ЗМІ в рамках інформаційно-аналітичної діяльності Фонду, що дозволяє відслідковувати та аналізувати актуальні події в економічному просторі України та світі. Інформація, представлена в ЗМІ, мала структуру, представлену в рисунку 5.2.

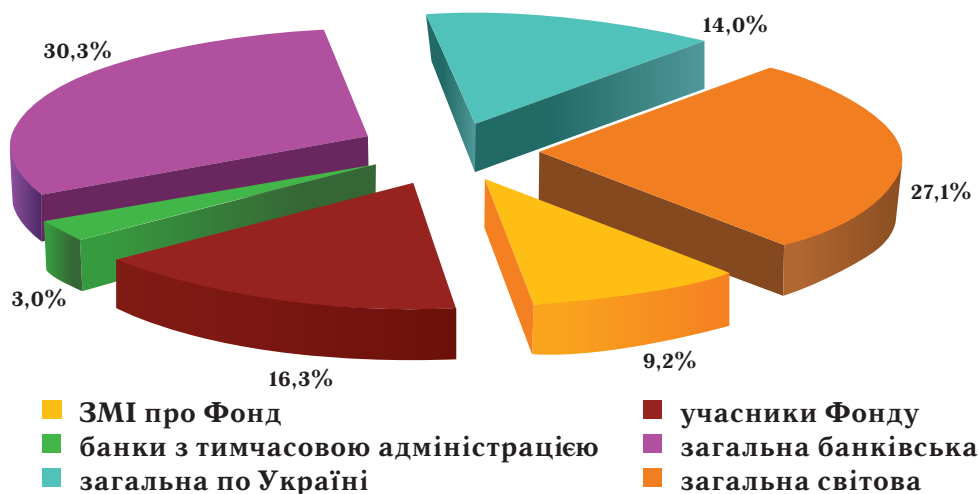

Рис. 5.2. Структура інформації проаналізованої за 2010 рік

■ Міжнародна діяльність

У 2010 р. Фонд продовжував активну співпрацю з міжнародними фінансовими організаціями, які визнають надзвичайно важливу роль систем гарантування вкладів як фактору сприяння фінансовій стабільності та розвитку держав. Фонд як учасник Міжнародної Асо-

Дев'ять щорічних загальних зборів МАСД, м. Токіо, Японія

ціації Страховиків Депозитів (МАСД), членом якої він є з 2002 р., брав активну участь в узагальненні та поширенні кращих практик у справі страхування депозитів та недопущення банкрутств банківських установ. В рамках участі в МАСД Фонд плідно працював у складі Європейського регіонального комітету, Євразійського регіонального комітету, комітету досліджень та управління тощо. У звітному році представники Фонду неодноразово презентували досвід України на міжнародних та регіональних конференціях, семінарах і засіданнях.

Підписання Меморандуму про взаєморозуміння та співпрацю, м. Стамбул, Туреччина

Двосторонній семінар за участю Фонду страхування ощадних депозитів Туреччини та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (Україна)

Також у 2010 році Фонд приєднався до Європейського Форуму Страховиків Депозитів (ЄФСД), що посилило позиції України у міжнародному суспільстві та надало можливість щільніше вивчати Європейське законодавство. Одним з найбільших досягнень діяльності вищезазначених установ є розроблення Базельським комітетом з банківського нагляду, МАСД та ЄФСД, в співпраці зі Світовим банком та Європейською комісією, Методології оцінки відповідності національних систем страхування депозитів Ключовим принципам ефективних систем страхування депозитів, яка направ-

Участь представників Фонду у навчальному тренінгу, м. Арлінгтон, США

лена до Ради фінансової стабільності для включення до складу основних міжнародних стандартів.

Одним з найважливіших кроків у міжнародній діяльності Фонду було підписання Меморандумів про взаєморозуміння та співпрацю з Фондом страхування ощадних депозитів Туреччини та Федеральною корпорацією страхування депозитів (США). Таке двостороннє співробітництво надасть можливість для проведення спільних досліджень, широкого та відкритого обміну інформацією та ідеями, дозволить забезпечити плідний дво-

сторонній діалог з питань економічної політики та функціонування системи фінансової безпеки.

Протягом 2010 року Фонд тісно співпрацював зі Світовим банком. Зокрема, разом з експертами Світового банку опрацьовувалась Концепція реформування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб і впровадження нового механізму роботи з проблемними банками та проект Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Також, Фондом неодноразово проводились зустрічі з експертами Світового банку в рамках технічних місій для забезпечення ефективних результатів у проведенні реформи Фонду. Крім того, за безпосередньої участі та підтримки Світового банку, і завдяки фінансуванню Грантом Уряду Нідерландів № TF 055212, Фонд залучив консультантів з питань підготовки законопроекту, згаданого вище, та проектів нормативно-правових актів; взяв участь у навчальному семінарі: «Виведення неплатоспроможних банків з ринку», що проходив в м. Куала Лумпур (Малайзія); провів в м. Київ (Україна) навчально-практичний семінар з питань повноважень систем страхування депозитів щодо проблемних банків за участі експертів-практиків Федеральної корпорації страхування депозитів (США).

Також Фонд активно співпрацював з Проектом USAID «Розвиток фінансового сектору» (FINREP) в рамках надання допомоги Україні у подоланні наслідків економічної і фінансової кризи та впровадження надійної, прозорої та стійкої фінансової системи. За допомоги Проекту USAID «Розвиток фінансового сектору» (FINREP) було змодельовано зміни в організаційній структурі Фонду з огляду на заплановану реформу, оцінено потреби у нових кадрах і підготовлено Звіт «Фонд гарантування вкладів фізичних осіб: Огляд процесів та перехід до виконання розширених функцій». Також було організовано навчальні поїздки до фінансових інститутів Швеції та Фонду страхування ощадних депозитів Туреччини для запозичення досвіду реформування та функціонування щодо виведення неплатоспроможних банків з ринку, вивчення питань методики врегулювання діяльності проблемних банків. Окрім цього, було залучено експертів з юридичних і банківських питань для реалізації нових функцій.

Фонд висловлює щирю подяку за неодноразове надання Світовим банком та Проектом USAID «Розвиток фінансового сектору» (FINREP) у 2010 році технічної допомоги у справі реформування системи гарантування вкладів.

6. Реформування системи гарантування вкладів фізичних осіб

■ Розвиток інформаційних технологій

Розвиток інформаційних технологій Фонду в майбутньому буде спрямовано на підвищення ефективності діяльності Фонду по таких напрямках:

- впровадження нової системи виплат в режимі реального часу з застосуванням інструментів Національної системи масових платежів;
- впровадження безпечних компонентів розвитку Інтернет-ресурсів Фонду, основаних на web-технологіях;
- впровадження та розвиток системи ведення електронної документації;
- розвиток та розширення електронного документообігу для учасників (тимчасових учасників) Фонду, ліквідаторів банків, та банків-агентів;
- ведення та розширення бази даних інформації про учасників (тимчасових учасників) Фонду;
- розробка та удосконалення автоматизованих інструментів оцінки ризику та управління.

■ Процес трансформації Фонду

Адміністративною радою Фонду 21.05.2010 (протокол №7) затверджено Концепцію реформування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та впровадження нового механізму роботи з проблемними банками, текст якої повністю погоджено зі Світовим банком.

Зазначена Концепція 21.05.2010 направлена Фондом до Кабінету Міністрів України.

Фондом також підготовлено проект Закону України „Про систему гарантування вкладів фізичних осіб”, який передбачає удосконалення системи гарантування вкладів фізичних осіб шляхом передачі функцій з виведення неплатоспроможних банків з ринку від Національного банку України до Фонду та впровадження нового механізму роботи з проблемними банками.

Текст законопроекту опрацьований з фахівцями Національного банку України та погоджений Світовим банком.

Законопроект було направлено до Адміністрації Президента України з проханням розглянути можливість внесення законопроекту на розгляд Верховної Ради України за законодавчою ініціативою Президента України в якості першочергового.

Метою законопроекту є:

- удосконалення процесу роботи з проблемними банками в Україні шляхом підвищення операційної та економічної ефективності такої роботи;
- прискорення процесу прийняття рішень про виведення з ринку банків з використанням найкращої світової практики та досвіду, що, як наслідок, сприятиме підвищенню загального рівня довіри населення до банківської системи України;
- оптимізацію витрат Фонду, пов'язаних із виплатами вкладникам – фізичним особам;
- підвищення захисту прав інших кредиторів банків.

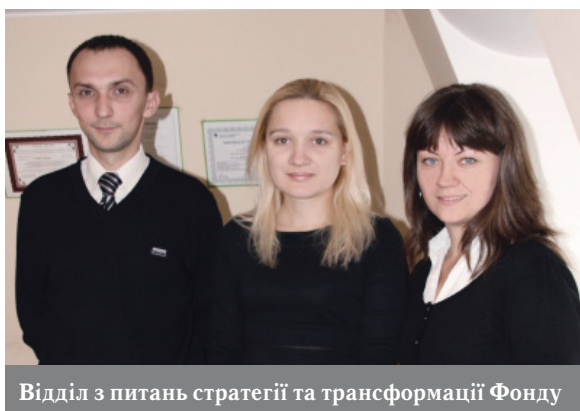
Законопроект передбачає:

- запровадження оцінки банківської діяльності на основі системи управління ризиками, запровадження понять “проблемного банку” та “неплатоспроможного банку” із застосуванням кількісних та якісних критеріїв, які встановлюються Законом України „Про банки і банківську діяльність”;
- передачу повноважень від Національного банку України до Фонду по виведенню з ринку неплатоспроможних банків шляхом:

ліквідації неплатоспроможного банку з відшкодуванням Фондом вкладів фізичних осіб;
ліквідації неплатоспроможного банку з відчуженням у процесі ліквідації частини або всіх його активів і зобов'язань на користь приймаючого банку;
відчуження всіх або частини активів зобов'язань неплатоспроможного банку на користь приймаючого банку з відкликанням банківської ліцензії неплатоспроможного банку та подальшою його ліквідацією;
створення та продаж інвестору перехідного банку з подальшою ліквідацією неплатоспроможного банку;
продаж неплатоспроможного банку інвестору.

- корегування практики супроводження діяльності проблемних банків з боку Національного банку України з метою удосконалення системи нагляду за проблемними банками та сприяння зменшення витрат Фонду в процесі роботи із неплатоспроможними банками.

Загалом, законопроект передбачає, що Національний банк України продовжуватиме виконувати функції з банківського регулювання та пруденційного нагляду, у тому числі, здійснюватиме посилений нагляд за діяльністю проблемних банків та впроваджуватиме програми їх фінансового оздоровлення в межах встановлених законодавством часових обмежень. Національний банк України продовжуватиме застосовувати всі існуючі заходи впливу, зокрема, призначення куратора, як це визначено в Законі України «Про банки і банківську діяльність», крім запровадження тимчасової адміністрації або призначення ліквідатора.

Відділ з питань стратегії та трансформації Фонду

У той же час, Фонд здійснюватиме комплекс дій, пов'язаних з виведенням з ринку неплатоспроможних банків найменш витратним методом.

Виключно Фонд матиме функції щодо здійснення тимчасової адміністрації та ліквідації неплатоспроможних банків.

З метою реалізації реформи системи гарантування вкладів фізичних осіб Фондом було:

- затверджено План інституційного розвитку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (протокол засідання адміністративної ради Фонду від 20.07.2010 № 12);
- розроблено проекти комплексних нормативно-правових актів Фонду щодо виведення з ринку неплатоспроможних банків, у тому числі, щодо здійснення процедури їх тимчасової адміністрації та ліквідації;
- затверджено План навчальних заходів, пов'язаних із загальною підготовкою працівників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб до діяльності в межах нових повноважень (наказ директора-розпорядника Фонду від 15.09.2010 № 093).

Фонд визначив ініціативи щодо надання йому додаткових функцій з виведення неплатоспроможних банків з ринку, зокрема, шляхом їх реорганізації та ліквідації для того, щоб забезпечити ефективне виконання ролі Фонду у забезпеченні державної гарантії вкладів фізичних осіб. Ключовою діяльністю Фонду у плановому періоді буде професійний розвиток персоналу, інтенсифікація оцінки ризику та контролю за діяльністю банківських установ, забезпечення діючої фінансової та оперативної готовності здійснити виплати гарантованих сум при прийнятті рішення про неплатоспроможність учасників Фонду; підготовка до прийняття функцій по виведенню неплатоспроможних банків з ринку; посилення ролі ІТ – технологій та поглиблення процесів у сфері комунікацій з метою відновлення довіри до банківської системи та фінансового ринку в цілому.

Звіт незалежного аудитора

Керівництву Фонду гарантування вкладів фізичних осіб

Ми провели аудит фінансових звітів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (далі - Фонд гарантування вкладів), що додаються та включають баланс станом на 31 грудня 2010 року, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал за рік, що закінчився на зазначену дату, та примітки до річної фінансової звітності.

Відповідальність управлінського персоналу за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання цієї фінансової звітності відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, що діють в Україні, та за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає як необхідний для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень унаслідок шахрайства або помилки.

Відповідальність аудитора

Нашою відповідальністю є висловлення думки щодо цієї фінансової звітності на основі результатів проведеного нами аудиту. Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти вимагають від нас дотримання відповідних етичних вимог, а також планування й виконання аудиту для отримання достатньої впевненості, що фінансова звітність не містить суттєвих викривлень.

Аудит передбачає виконання аудиторських процедур для отримання аудиторських доказів щодо сум і розкриттів у фінансовій звітності. Вибір процедур залежить від судження аудитора, включаючи оцінку ризиків суттєвих викривлень фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, що стосуються складання та достовірного подання Фондом гарантування вкладів фінансової звітності, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю Фонду гарантування вкладів. Аудит включає також оцінку відповідності використаних облікових політик, прийнятність облікових оцінок, виконаних управлінським персоналом, та загального подання фінансової звітності.

Ми вважаємо, що отримали достатні та прийнятні аудиторські докази для висловлення нашої думки.

Висловлення думки

На нашу думку, фінансова звітність Фонду гарантування вкладів за рік, що закінчився 31 грудня 2010 року, складена в усіх суттєвих аспектах відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, що діють в Україні.

Президент фірми

Сертифікований аудитор Сертифікат аудитора АПУ №000056 Сертифікат аудитора банків №0021 Свідоцтво НБУ №0000012 від 30.08.2007 р.

Т. Бернатович

Баланс на 31 грудня 2010 р.

	Форма N1	Код за ДКУД	1801001
АКТИВ	Код рядка	На початок року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:			
залишкова вартість	010	13	7
первісна вартість	011	589	579
накопичена амортизація	012	(576)	(572)
Незавершене будівництво	020		
Основні засоби:			
залишкова вартість	030	784	731
первісна вартість	031	2852	2998
знос	032	(2068)	(2267)
Довгострокові біологічні активи:			
справедлива (залишкова) вартість	035		
первісна вартість	036		
накопичена амортизація	037		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	040		
інші фінансові інвестиції	045	2 414 262	1 874 808
Довгострокова дебіторська заборгованість	050	147	70
Справедлива (залишкова) вартість інвестиційної нерухомості	055		
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	056		
Знос інвестиційної нерухомості	057		
Відстрочені податкові активи	060		
Гудвіл	065		
Інші необоротні активи	070		
Усього за розділом I	080	2 415 206	1 875 616
II. Оборотні активи			
Виробничі запаси	100	71	126
Поточні біологічні активи	110		
Незавершене виробництво	120		
Готова продукція	130		
Товари	140		
Векселі одержані	150		

Продовження додатку 2

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги :			
чиста реалізаційна вартість	160		
первісна вартість	161		
резерв сумнівних боргів	162		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
з бюджетом	170		
за виданими авансами	180	12	6
з нарахованих доходів	190	268498	319815
із внутрішніх розрахунків	200		
Інша поточна дебіторська заборгованість	210	1003	13745
Поточні фінансові інвестиції	220	1269754	1325232
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
в національній валюті	230	618680	190307
в іноземній валюті	240		
Інші оборотні активи	250	6	17
Усього за розділом II	260	2 158 024	1 849 248
III. Витрати майбутніх періодів	270	147293	54759
IV. Необоротні активи та групи вибуття			
БАЛАНС	280	4 720 523	3 779 623
ПАСИВ	Код рядка	На початок року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Статутний капітал	300		
Пайовий капітал	310		
Додатковий вкладений капітал	320		
Інший додатковий капітал	330		
Резервний капітал	340		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	350		
Неоплачений капітал	360		
Вилучений капітал	370		
Усього за розділом I	380		
II. Забезпечення наступних витрат і платежів			
Забезпечення виплат персоналу	400		
Інші забезпечення	410		
Цільове фінансування	420	4 573 259	3 724 883
Усього за розділом II	430	4 573 259	3 724 883

Продовження додатку 2

III. Довгострокові зобов'язання			
Довгострокові кредити банків	440		
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	450		
Відстрочені податкові зобов'язання	460		
Інші довгострокові зобов'язання	470		
Усього за розділом III	480		
IV. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	500		
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	510		
Векселі видані	520		
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	530	1	17
Поточні зобов'язання за розрахунками:			
з одержаних авансів	540		
з бюджетом	550		
з позабюджетних платежів	560		
зі страхування	570		
з оплати праці	580		
з учасниками	590		
із внутрішніх розрахунків	600		
Інші поточні зобов'язання	610	147263	54723
Усього за розділом IV	620	147264	54740
V. Доходи майбутніх періодів	630		
БАЛАНС	640	4 720 523	3 779 623

Звіт про фінансові результати за 2010 рік

	Форма N2	Код за ДКУД	1801003
I. Фінансові результати			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	010		
Податок на додану вартість	015		
Акцизний збір	020		
	025		
Інші вирахування з доходу	030		
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	035		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	040		
Валовий :			
прибуток	050		
збиток	055		
Інші операційні доходи	060	2326277	1074453
Адміністративні витрати	070	31236	19857
Витрати на збут	080		
Інші операційні витрати	090	2295042	1054596
Фінансові результати від операційної діяльності :			
прибуток	100		
збиток	105	1	
Доход від участі в капіталі	110		
Інші фінансові доходи	120	391114	440994
Інші доходи	130	1177652	
Фінансові витрати	140	18697	12911
Втрати від участі в капіталі	150		
Інші витрати	160	1178825	3

Продовження додатку 3

Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування:			
прибуток	170	371 243	428080
збиток	175		
Податок на прибуток від звичайної діяльності	180		
Фінансові результати від звичайної діяльності :			
прибуток	190	371243	428080
збиток	195		
Надзвичайні :			
доходи	200		
витрати	205		
Податки з надзвичайного прибутку	210		
Чистий :			
прибуток	220	371243	428080
збиток	225		

II. Елементи операційних витрат

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Матеріальні затрати	230	159	158
Витрати на оплату праці	240	20 647	11049
Відрахування на соціальні заходи	250	3 254	2012
Амортизація	260	217	130
Інші операційні витрати	270	2 301 984	1061097
Разом	280	2 326 261	1074446

III. Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	300		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	310		
Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	320		
Скоригований чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію	330		
Дивіденди на одну просту акцію	340		

Адреса Фонду: 01034, м. Київ, вул. Ярославів Вал 32-а

Контактні телефони:

0-800-308-108 (дзвінки по Україні безкоштовні зі стаціонарних телефонів)

(+ 38 044) 495 24 13

(+ 38 044) 495 24 16

Факс: (+ 38 044) 495 24 13

(+ 38 044) 495 24 16

Сайт Фонду в мережі Інтернет: www.fg.gov.ua

Електронна пошта: fgvfo@fg.org.ua